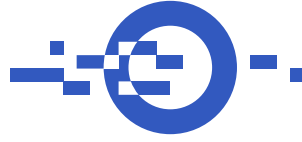

FİKRİ GÜNDEM

AIPPI Türkiye Bülteni Sayı 30 / Aralık 2024

AIPPI
TÜRKİYE

Sayı 30 / Aralık 2024

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ

AIPPI Türkiye Ulusal Grubu

www.aippiturkiye.org

twitter.com/aippiturkiye instagram.com/aippiturkiye linkedin.com/aippiturkiye

Irmak Yalçiner Öktem*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Başkanı

Değerli Üyelerimiz,

2024 yılını geride bırakırken, Türkiye’de sınai mülkiyet alanında önemli gelişmelere ve AIPPI Türkiye olarak gurur verici başarılarla imza attık. Hem ulusal hem de uluslararası düzeyde yürüttüğümüz etkin çalışmalarla, sınai mülkiyet haklarının korunması ve geliştirilmesine katkıda bulunmaya devam ettik.

Bu yıl, gelenekselleşen **IP Academy eğitim programımızı** Mart ve Nisan aylarında başarıyla gerçekleştirdik. “Marka, Tasarım Tescil ve Dava Prosedürleri Mesleki Eğitimi” ve “Kişisel Geri Bildirimli İstem Kurgulama Eğitimi” başlıklarında düzenlediğimiz programlar başarıyla tamamlandı ve oldukça olumlu geri dönüşler aldık. Bu eğitimlerin başarısında emeği geçen, bilgi ve deneyimlerini paylaşarak katılımcılara rehberlik eden tüm eğitimcilerimize ve programımıza verdikleri destekle bu başarıya ortak olan sponsorlarımıza içten teşekkürlerimizi sunarız.

Uluslararası düzeyde ise, bu yıl Hangzhou, Çin’de düzenlenen **AIPPI World Congress 2024**’te Türk delegasyonu olarak güçlü bir varlık sergiledik. Kongrede, Türk delegasyonunun oturumlarda üstlendiği roller ve diğer kongre izlenimleri, dergimizin ilgili içeriğinde okuyucularımıza sunulmaktadır.

Ayrıca, **3-4 Nisan 2025** tarihlerinde İstanbul Deniz Müzesi’nde düzenleyeceğimiz **6. Sertaç Köksaldı Uluslararası Fikri Haklar Semineri** hakkında bilgi vermekten mutluluk duyuyorum. Geleneksel hale gelen bu etkinliğimiz, fikri ve sınai mülkiyet alanında Türkiye’nin en prestijli organizasyonlarından biri olarak kabul edilmektedir. Bu yıl da hâkimler, akademisyenler, avukatlar, kamu çalışanları, patent ve marka vekilleri gibi sektörün önemli aktörlerini bir araya getirecek ve kapsamlı bir içerik sunacaktır.

Bu yılki seminerde ele alınacak başlıca konular şunlardır:

- ✓ Marka Hukuku ve Güncel Sorunlar: Marka korumasındaki yeni yaklaşımlar ve karşılaşılan zorluklar.
- ✓ Yapay Zeka ve Fikri Mülkiyet Hukuku: Teknolojik gelişmelerin fikri mülkiyet sistemlerine etkileri.
- ✓ Post Grant Opposition: Patent itiraz süreçlerine dair analizler ve Avrupa uygulamaları.
- ✓ EU Design Reform: Avrupa Birliği tasarım reformunun mevcut durumu ve geleceğe yönelik etkileri.
- ✓ Alternatif Uyuşmazlık Çözüm Yolları: Tahkim ve arabuluculuk yöntemlerinin fikri mülkiyet ihtilaflarında kullanımı.
- ✓ Farazi Dava Oturumları: Uluslararası seminerlerimizin olmazsa olmazı farazi dava oturumları, bu yıl da ilgi çekici dava konusuyla katılımcılara konuyu pratik perspektiften sunacaktır.

Etkinlik boyunca sadece ulusal değil, aynı zamanda uluslararası konuşmacıların da katkılarıyla, fikri mülkiyet haklarının küresel boyutlarına dair kapsamlı bir bakış açısı sunmayı hedefliyoruz.

İstanbul Deniz Müzesi'nin eşsiz atmosferinde gerçekleştireceğimiz bu etkinlik, sadece bilgi paylaşımı ve mesleki gelişim için değil, aynı zamanda fikri mülkiyet alanındaki ulusal ve uluslararası iş birliklerini güçlendirmek için de büyük bir fırsat sunmaktadır.

2025 yılına yeni projeler ve etkinliklerle adım atarken, birlikte daha büyük başarılarla imza atacağımıza yürekten inanıyorum. Katkılarınız ve destekleriniz için hepinize en içten teşekkürlerimi sunar, yeni yılın hepimiz için sağlık, mutluluk ve başarı getirmesini dilerim.

Saygılarımla,

Irmak YALÇINER ÖKTEM

AIPPI Türkiye Başkanı

İÇİNDEKİLER

GÜNDEM DEN HABERLER

6

YAYINLAR

11

İZLENİMLER

13

MAKALELER

BULUŞLARINI KORUMAK İSTEYENLERE PRATİK ÖNERİLER: KÖTÜ SÜRPRİZLERDEN NASIL SAKINMALI? • Dr. Onur Ömer Söğüt.....	34
AVRUPA BİRLİĞİ TASARIM HUKUKU REFORMU YENİLİKLER VE ETKİLERİ • İbrahim Barış Sayar...	43
BULUŞ BİLDİRİMİNDEN GÜÇLÜ BİR PATENT BAŞVURUSU YARATILABİLMESİ İÇİN VEKİL İLE BULUŞ SAHİPLERİ ARASINDAKİ İLETİŞİM VE İŞ BİRLİĞİNİN ÖNEMİ • İsmail Kaya.....	50
HAREKET MARKALARININ TESCİLİ: GÜNCEL EUIPO TEMYİZ KURULU KARARINA BAKIŞ • Mine Akarsu.....	55
DÜNYA FİKRİ MÜLKİYET GÖSTERGELERİ 2024 • Mustafa Çağatay Akbaş.....	60

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

TÜRKPATENT'TEN HABERLER

Marka Tescil Başvurularına Ait Mal ve Hizmetlerin Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ Yayınlandı

20 Aralık 2024 tarihinden itibaren marka başvurularında kullanılacak “Marka Tescil Başvurularına Ait Mal ve Hizmetlerin Sınıflandırılmasına İlişkin Tebliğ” 20 Aralık 2024 tarih ve 32758 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmıştır. Güncel sınıflandırma listesine <https://www.turkpatent.gov.tr/marka-nice-siniflandirma> adresinden ulaşmak mümkündür.

Patent ve Marka Vekilleri İstişare Toplantısı 20.12.2024 Tarihinde Gerçekleşmiştir

20 Aralık 2024 tarihinde saat 14.00’te İstanbul’da, TÜRKPATENT Başkanı Prof. Dr. M. Zeki Durak’ın katılımlarıyla “Patent ve Marka Vekilleri İstişare Toplantısı” gerçekleşmiştir. Derneğimiz adına katılım sağlanmıştır.

Fikri Mülkiyet Destekli Finansman Türkiye Raporu” Tanıtıldı

Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) ile Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) iş birliğiyle hazırlanan “Fikri Mülkiyet Destekli Finansman Türkiye Raporu”, çevrim içi düzenlenen bir lansman etkinliğiyle tanıtıldı. Etkinliğe, TÜRKPATENT Başkanı Prof. Dr. Zeki Durak ve WIPO TDC Direktörü Prof. Dr. Habip Asan katıldı. Raporun tamamına <https://www.wipo.int/publications/en/series/index.jsp?id=241> adresinden erişmek mümkündür.

*Avukat, Akarsu IP, melike@akarsu.av.tr

Sevda Kalyoncu*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

EPO'DAN HABERLER

İKİ FAKTÖRLÜ KİMLİK DOĞRULAMA 1 OCAK 2025'TEN İTİBAREN TEK ERİŞİM YÖNTEMİ – 13.11.2024

2028 strateji planının bir parçası olarak, EPO geçtiğimiz yıl EPO çevrimiçi hizmetlerine erişim için daha güvenli ve kullanıcı dostu bir yöntem olarak iki faktörlü kimlik doğrulamayı (2FA) başarıyla uygulamaya başlamıştı. Buna bağlı olarak da yeni akıllı kartların dağıtımı 1 Ocak 2024 tarihinde durduruldu, ancak her iki erişim sisteminin paralel olarak kullanımı geçiş süreci olarak devam etmiştir. Ancak 1 Ocak 2025 tarihinden itibaren, tüm kullanıcıların EPO çevrimiçi hizmetlerine erişim için bir EPO 2FA hesabına sahip olmaları ve bu hesabı kullanmaları gerekecektir.

Fiziksel kart ve uyumlu bir okuyucu gerektiren akıllı kartların aksine 2FA, kullanıcıların her yerden kimlik doğrulamasına ve çevrimiçi sistemlere erişebilmesine olanak tanımaktadır. Bu yeni sistemde MyEPO kullanıcıları telefon, e-posta, Google Authenticator veya Okta Verify arasından herhangi birini seçerek ek bir güvenlik katmanı sonrası oturum açabilmektedir.

Akıllı kartların erişiminin durdurulmasına paralel olarak, çevrimiçi dosyalama sistemlerinden eOLF versiyon 5.14 ve Webform dosyalama aracı da 1 Ocak 2025 itibarıyla erişime kapanacaktır. Yeni sistemle sadece "Online Filing 2.0" ve eOLF versiyon 5.15 çevrimiçi dosyalama sistemleri kullanımda olacaktır.

Geçtiğimiz süreç içerisinde MyEPO kullanıcıların çoğunluğu 2FA'yı zaten etkinleştirmiştir. Bu sebeple henüz 2FA'ya geçmediyseniz, olası aksaklıkların önlenmesi adına 1 Ocak 2025 öncesinde geçiş yapmanızı öneririz.

EPO BERLİN OFİSİNİ TAŞIYOR – 21.11.2024

Avrupa Patent Ofisi (EPO) ve Alman hükümeti, 21.11.2024 tarihinde EPO'nun Berlin'de yeni bir binaya taşınmasının önünü açacak bir anlaşma imzaladı. Bu sayede EPO'nun Berlin'deki ofisinin personel için son teknoloji ürünü bir çalışma ortamı sağlayan ve Alexanderplatz'da yer alan yeni bir binaya ta-

şınması kararlaştırılmıştır. Bu bina, EPO'nun 2030 yılına kadar karbon nötr bir kuruluş olma hedefine katkıda bulunacak çevre dostu özellikleri nedeniyle seçilmiştir. Bu yenilemeye ek olarak söz konusu anlaşmanın yeni metni akıcı hale getirilmiş ve basitleştirilmiştir.

KOSTA RİKA VALİDASYON ANLAŞMASINI İMZALADI – 13.12.2024

Avrupa Patent Ofisi Başkanı António Campinos ile Adalet ve Barış Bakanı Gerald Campos Valverde başkanlığında Kosta Rika'dan bir heyet 13.12.2024 tarihinde Kosta Rika'nın da validasyon anlaşmasını imzalaması için toplandı.

İmza seremonisinde Campinos *"Kıtalar arasında bir köprüyü sembolize eden bu anlaşma, her iki tarafın da inovasyon ve fikri mülkiyet korumasını güçlendirme kararlılığını yansıtmakla kalmayıp aynı zamanda ticaret, buluş ve teknolojik gelişme için yeni kapılar açan önemli bir dönüm noktası teşkil etmektedir."* şeklinde yorumda bulundu.

Kosta Rika; Fas, Moldova, Tunus, Kamboçya, Gürcistan ve Laos'un ardından EPO ile validasyon anlaşması imzalayan yedinci ülke oldu. Anlaşma yürürlüğe girdiğinde, Kosta Rika'da onaylanan Avrupa patentleri ulusal patentlerle aynı etkiye ve aynı koşullara tabi olacaktır.

2025 EPO KILAVUZLARI GÜNCELLENİYOR – 17.12.2024

Avrupa Patent Ofisinde araştırma, inceleme, tescil ve tescil sonrası süreçler için temel referans oluşturan kılavuzlar her yıl güncellenmektedir.

Her yıl revize edilen mevcut iki kılavuz (EPO'da İnceleme Kılavuzu ve PCT Otoritesi olarak EPO'da araştırma ve inceleme kılavuzu) için güncellemeler yapılarak 3 Şubat 2025 tarihinde ilk baskıları yayınlanacaktır. Aynı tarihte bu çalışmalara ek olarak EPO, Üniter Patent prosedürlerine ilişkin yeni bir kılavuz da önceden yayınlayacaktır.

Her üç kılavuz da önceki yılların aksine 1 Mart'ta değil, kullanıcıların içeriğe aşina olmaları için süre tanımak adına 1 Nisan 2025'te yürürlüğe girecektir.

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

WIPO'DAN HABERLER

Uruguay PCT'ye Katıldı

7 Ekim 2024 tarihinde, Uruguay Hükümeti Patent İşbirliği Anlaşması'na (PCT) katılım belgesini WIPO Genel Direktörü'ne sundu. PCT, Uruguay için 7 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecektir. Uruguay'ın PCT'ye katılımıyla, PCT'nin 158. üyesi olmuştur. İlgili haberlere https://www.wipo.int/pct/en/news/2024/news_0027.html bağlantısından ulaşmak mümkündür.

Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri Raporu: Küresel Patent Başvuruları 2023'te Rekor Seviyeye Ulaştı

WIPO'nun yıllık **Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri (WIPI)** raporuna göre, küresel patent faaliyetleri 2023 yılında rekor kırdı ve başvurular ilk kez 3,5 milyonun üzerine çıkarak üst üste dördüncü yıl büyüme gösterdi. İlgili habere https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2024/article_0015.html adresinden ulaşılabilir.

Yeni IPC Sürümü (2025.01)

Uluslararası Patent Sınıflandırması (IPC)'nin yeni sürümü (2025.01), İngilizce ve Fransızca olmak üzere iki resmi dilde yayımlandı. Bu sürüm, 1 Ocak 2025 tarihinde yürürlüğe girecektir. Yeni sürüme <https://www.wipo.int/classifications/ipc/en/ITsupport/Version20250101/> adresinden ulaşılabilir.

Macaristan'ın Ulusal Patent Koleksiyonu Artık PATENTSCOPE'ta

Macaristan'ın ulusal patent koleksiyonu artık WIPO'nun küresel patent arama sistemi olan **PATENTSCOPE** üzerinden erişilebilir durumdadır. Koleksiyon, 160.000'den fazla belgeyi içermektedir. Kullanıcılar, bu koleksiyonda Macarca dilinde arama yapabilirler.

Macaristan'ın ulusal koleksiyonunun eklenmesiyle birlikte, PATENTSCOPE artık tüm yayımlanmış PCT başvurularına ek olarak toplamda **82 ulusal ve bölgesel koleksiyona** erişim sağlamaktadır. İlgili habere https://www.wipo.int/patentscope/en/news/pctdb/2024/news_0005.html adresinden ulaşılabilir.

Riyad Tasarım Hukuku Anlaşması Kabul Edildi

WIPO üye devletleri, tasarımcıların tasarımlarını hem yurtiçinde hem de yurtdışında daha kolay, hızlı ve uygun bir şekilde koruyabilmelerini sağlayacak Riyad Tasarım Hukuku Anlaşması'nı kabul etti. Bu anlaşma, tasarım koruma süreçlerini sadeleştirerek, tasarımcıların uluslararası düzeyde daha etkin bir şekilde iş yapmalarını teşvik etmeyi hedefliyor. Anlaşma, tasarımcıları güçlendirecek ve tasarım alanında küresel iş birliğini artıracak önemli bir adım olarak kabul ediliyor. Riyad Tasarım Hukuku Anlaşması, 15 taraf devletinin onayının ardından yürürlüğe girecek. Yürürlüğe girme tarihi, gerekli sayıda taraf devletinin anlaşmayı kabul etmesine bağlı olarak belirlenecektir. Haberin tamamına https://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2024/article_0017.html adresinden ulaşmak mümkündür.

Gülçen Atasever Başçı*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

SEKTÖRDEN YAYINLAR

Eser İsmi : Tasarımların Sınai Mülkiyet ve Haksız Rekabet Hukuku Kapsamında Kümülatif Korunması

Yazar : İrem Doğan

İrem Doğan tarafından kaleme aldığı eser, tasarımların hukuki korunmasıyla ilgili kapsamlı bir inceleme sunmakta olup tasarımların birden fazla hukuki koruma rejimi tarafından aynı anda korunup korunamayacağına, bu korumanın sınırlarına ve uygulamadaki etkilerine odaklanmaktadır. Üç bölümden oluşan çalışmanın birinci bölümünde tasarım hukukun amacı, koruma şartları ve koruma kapsamının sınırları ortaya konulmakta, ikinci bölümde haksız rekabet hukukunun amacı, temel ilkeleri ve tasarım koruması ile kesişebilecek haksız rekabet halleri incelenmektedir. Çalışmanın son bölümünde ise sınai mülkiyet hukuku ile haksız rekabet hukukunun kümülatif uygulanmasına ilişkin doktrindeki tartışmalara ve tasarım hukuku ile haksız rekabet hukukunun uygulama alanının kesiştiği alanlar yargı kararları ışığında incelenmektedir.

Eser İsmi : Fikri Mülkiyet Haklarının Sigortalanması

Yazar : Esra Esin Sarpkaya

Fikri Mülkiyet Haklarının Sigortalanması kitabı, bir koruma yöntemi olarak “yargı-lama giderleri” üzerinden geliştirilen sigortanın sisteme dahilini ve fikri mülkiyet hukuku ile sigortanın etkileşimini esas almaktadır. Bu bağlamda, fikri mülkiyet sigortasına duyulan ihtiyacın nedenlerini, bu sigorta türünün karşılaştırmalı hukukta ve Türk hukukundaki yansımalarını detaylı bir şekilde incelemektedir. Söz konusu çalışmada, ihtiyaç doğrultusunda sistemde yer edinen fikri mülkiyet

sigortasının karşılaştırmalı hukukta nasıl şekillendiği ve uygulama örnekleriyle Türk hukukuna olan etkisi ortaya konulmaktadır.

Bu kitap, fikri mülkiyet haklarının sigortalanabilirliği ve bu alandaki hukuki düzenlemelerin kapsamını araştırarak sektörel ihtiyaçlara çözüm sunmayı hedeflemesi açısından önem arz etmektedir.

Eser İsmi : İlaçların İkinci Tıbbi Kullanım Patentlerine Tecavüz

Yazar : Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem Yatağan Özkan

Daha önceden tıbbi etkisi bilinen ilaçların potansiyel yeni tıbbi kullanımlarının bulunması ve ilaç şirketlerinin bu alana yaptıkları yatırımlar, “ikinci tıbbi kullanım patenti” olarak adlandırılan ve yalnızca yeni tedavi edici etkinin korunması amacıyla sınırlı şekilde patent sahibine inhisari yetkiler sağlayan bir patent türünü ortaya çıkarmıştır. Bu kitap, ilaç sektöründe fikri mülkiyet haklarının korunmasına yönelik güncel ve karmaşık bir konu olan ikinci tıbbi kullanım patentlerini kapsamlı bir şekilde ele almaktadır.

Bu çalışmada, ilaç patentleri kapsamında birinci tıbbi kullanım ve ikinci tıbbi kullanım kavramları ele alınmakta; bu kavramlar patent verilebilirlik şartları çerçevesinde incelenmekte ve kitapta Avrupa Patent Ofisi’nin kararları ile bazı üye ülkelerin oluşturduğu içtihatlarla da yer verilmektedir. Ayrıca, ikinci tıbbi kullanıma yönelik patent ihlallerine neden olan durumlar detaylı şekilde değerlendirilmekte, olası bir ihlal davasında öne sürülebilecek savunmalar ve ileri sürülebilecek taleplere yer verilmektedir.

Nazlı Korkut*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

VERİLER IŞIĞINDA 2024 AIPPI DÜNYA KONGRESİ (HANGZHOU/ÇİN)

AIPPI Dünya Kongresi bu yıl Çin'in en ünlü ve kadim kentlerinden biri olan (UNESCO Dünya Mirası statüsüne sahip) ve aynı zamanda e-ticaret merkezi (Alibaba'nın en büyük kampüsü burada konumlanmış) olarak bilinen Hangzhou şehrinde gerçekleşti. Dünyanın dört bir yanından, 63 ülkeden, 2300 katılımcının varlığı ile AIPPI tarihinde Asya bölgesinde gerçekleştirilen en büyük dünya kongresi olarak yerini aldı. Kongrenin her katılımcıda bıraktığı farklı bir izlenim olduğu şüphesiz. Bu yazıda bazı istatistiklerle AIPPI Dünya Kongre'sine biraz daha yakından bakalım.

Her kongrede elbette ki beklenen, özellikle kongrenin gerçekleştiği ülkedeki AIPPI üyelerinin daha yoğun bir katılım sağlaması oluyor. Bunu geçen seneki İstanbul Kongresi'nde de yakından deneyimlemiştik. Bu yıl da 2300 katılımcının en büyük payını (yaklaşık 500 katılımcı) Çin fikri mülkiyet ekosistemi oluşturdu. Bu sayıyı sırasıyla Hindistan, Japonya, Almanya, Güney Kore ve ABD takip etti. Kongre katılım sayılarında öne çıkan bir özellik de şimdiye kadarki rekor sayıya sahip (60) Bağımsız Üyenin (Independent Members) katılımı idi.

Öne çıkan bir diğer veri ise kongre bünyesindeki fuar alanına olan ilgiydi. Farklı kategorilerde 89 firma ve ulusal/uluslararası Fikri Mülkiyet kurumu fuar alanında hizmetlerini sergilemek, AIPPI üyeleri ile buluşmak için kongreye sponsor oldular. Eylül ayına geldiğimizde 2016 yılındaki G20 zirvesine ev sahipliği yapmak üzere inşa edilmiş olan bu inanılmaz büyüklükteki tesiste artık yeni sponsorları kabul edecek yerimiz kalmamıştı. Alanın büyüklüğü belki de bir süredir ilk defa bir zorluk olarak karşımıza çıktı. Kendi adıma her gün tesis içinde 10.000 koşar adım atmanın deneyimini bir daha nerede yaşarım diye düşünmeden edemiyorum!

Bununla birlikte kongreyi büyütmek demek bilimsel/akademik ve hukuki içeriğini de aynı oranda derinleştirmek, sosyal etkinlikleri hatıralarımızda yer edecek kadar ilgi çekici kılmak ve lojistik açıdan üyelerimize en rahat edebilecekleri bir ortamı sunmak üzere çalışmanın getirdiği başka zorlukları da beraberinde getiriyor, ister istemez. Tüm eksikliklerine ya da “daha iyisi olabilirdi” diye başlayan yorumlarımıza rağmen yapılan değerlendirme anketi çerçevesinde % 92lik bir kesimin kongreyi içerik, program ve sosyal aktiviteler parametreleri açısından “çok başarılı” bulunduğunu söyleyebiliriz.

Gala yemeği, Genel Kurul, Konu Sorularının tartışıldığı ExCo toplantılarını bir kenara koyarsak en fazla ilgi gören panel ve etkinlikler de şunlar oldu:

- Fikri Mülkiyet Bürolarından (CNIPA, EPO, JPO, USPTO, WIPO) en üst düzey katılımcıların günümüzün değişen dinamikleri açısından kurumların koordinasyon ve iletişim dahil olmak üzere global ve bölgesel rollerine ait perspektifleri paylaştıkları öğle yemeği
- UPC Pulse – One Year In (panel)
- Takedowns & More: IP Battles in the Digital Worlds (panel)
- IP Today: What is new for IPR Examination and Protection in China (panel)
- Scope of Injunctions (panel)
- The Copyright Dilemma: Trained to infringe? (panel)

Türk Grubu bu kongrede 25 üyesi ile derneğimizi uluslararası platformda temsil etti ve ülke bazındaki sıralamada 18.en kalabalık grup oldu. Her geçen gün sayımızın artması delege sayımızı da artırıyor, üyelerimizin ve grubumuzun tanınırlık düzeyini artırıyor. Bu kongrede panelist, moderatör ve Konu Soruları yönetim komitelerinde yer alan üyelerimiz bunun en gerçekçi ve gurur verici kanıtı diye düşünüyorum.

Hangzhou Kongresi'nin pek çok AIPPI üyesinin Asya ile olan iş bağlantılarını ve iletişim ağını kurmak, yenilemek ve güçlendirmek için önemli bir vesile olduğuna inanıyorum. 2025 AIPPI Dünya Kongresi'nin bu sefer başka bir önemli Asya ülkesinde, Japonya- Yokohama'da gerçekleşeceğini göz önüne alırsak bu köprünün bir sonraki sene için de hem AIPPI Uluslararası Dernek'teki varlığımız hem de iş ağımız açısından anlamlı bir yatırıma dönüşeceğini öngörebiliriz.

Kişisel görüşüm; öncelikle sağlık ve küresel anlamda barış olsun, kurduğumuz arkadaşlıklar, iş ilişkileri anlamlı ve verimli bir geleceğe evrilsin; kongreler bir şekilde kotasılır...

Hepinize, yeni yılda kendinizi gerçekleştirdiğiniz, paylaşıırken mutlu olduğunuz ve değerlerinize sahip çıkabildiğiniz bir ortam diliyorum.

*Fikri Mülkiyet Hakları Danışmanı-Patent ve Marka Vekili, AIPPI Uluslararası Genel Sekreteri, AIPPI Türkiye Kurucu Üyesi, nk251271@gmail.com

Merve Söyleyici*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

2024 Dünya Kongresi Patent Konu Çalışması: Açıklama Gerekliliklerinin Uyumlaştırılması ve Açıklama Gerekliliklerine Uyulmamasının Sonuçları

Bu yıl Çin'in Hangzhou şehrinde gerçekleşen 2024 AIPPI Dünya Kongresi'nde görüşülen patent çalışma konusu "Q289 - Açıklama Gerekliliklerinin Uyumlaştırılması ve Açıklama Gerekliliklerine Uyulmamasının Sonuçları" idi.

Patent başvurularında tekniğin bilinen durumunun açıklanmasına yönelik gereklilikler ve bunlara uyulmaması halinde hangi yaptırımların uygulanması gerektiği AIPPI tarafından daha önce spesifik olarak çalışılmamıştır. Bu konu çalışması, açıklama gereklilikleri konusunda AIPPI tarafından ortaya koyulan ilk konu çalışması olması bakımından önem arz etmektedir.

Konu çalışması kapsamında; bu tür bir yükümlülüğün bir yandan patent başvurularının dosyalanmasını güçleştirip maliyetleri artırması, öte yandan ise patent ofislerine patentlenebilirlikle ilgili daha fazla bilgi ve materyali değerlendirme fırsatı sağlaması gerçeğinden yola çıkılarak, patent başvuruları için tekniğin bilinen durumunun açıklanmasının ne ölçüde zorunlu olması gerektiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Burada dikkat etmek gerekir ki, tekniğin bilinen durumunun tamamen gönüllü olarak açıklanması bu konu çalışması kapsamına alınmamıştır.

AIPPI Türkiye Çalışma Grubu'nun hazırladığı rapor da dahil olmak üzere, ulusal ve bölgesel gruplardan toplanan raporlar AIPPI Genel Raportör Ekibi tarafından bir Özet Rapor haline getirilmiştir. Söz konusu Özet Rapor, 2024 AIPPI Dünya Kongresi'nde tüm ülke temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşen oylamalar sonucunda son halini almıştır. AIPPI Yürütme Komitesi tarafından kabul edilen Yönerge Q289 dahilinde aşağıdaki kararlar alınmıştır:

- 1) *Açıklama Gerekliliklerinin Uyumlaştırılması arzu edilmektedir.*
- 2) *Burada kullanılan "Açıklama Gerekliliği" terimi, "Patent Kurumu'na Tekniğin Bilinen Durumunun açıklanması gerekliliği" anlamına gelmektedir. İşbu belgede kullanılan "Tekniğin Bilinen Durumu" terimi, "başvuru tarihinden veya söz konusu olduğu durumlarda rüçhan tarihinden önce, dünyanın herhangi bir yerinde herhangi bir şekilde kamunun erişimine açılmış olan tüm bilgiler" anlamına gelmektedir.*

- 3) *Başvuru sahibinin veya patent başvurusunun hazırlanması veya yasal işlemleri sürecinde yer alan herhangi bir kişinin, Patent Kurumu'na Tekniğin Bilinen Durumunu açıklama zorunluluğu olmamalıdır.*
- 4) *Başvuru sahibinin Tekniğin Bilinen Durumunu araştırması gerekmemelidir.*
- 5) *Yukarıdaki 3. paragraf hükmü saklı kalmak üzere; Ulusal Mevzuat bir Açıklama Gerekliliği öngörüyorsa, Açıklama Gerekliliği, aynı buluş için Patent Kurumları tarafından referans gösterilen Tekniğin Bilinen Durumu ile sınırlı olmalı ve yalnızca Patent Kurumu tarafından talep edildiğinde uygulanmalıdır.*
- 6) *AIPPI, tüm Patent Kurumlarının, Tekniğin Bilinen Durumuna ilişkin bilgileri ortak, kamuya açık bir veri tabanı veya böyle bir veri tabanına yönelik ortak bir portal (örneğin, Küresel Dosya veya Ortak Referans Belgesi - CCD) yoluyla paylaşmasını önermektedir.*
- 7) *Yukarıdaki 3. paragraf hükmü saklı kalmak üzere; Ulusal Mevzuat bir Açıklama Gerekliliği öngörüyorsa, Tekniğin Bilinen Durumu belgelerinin sunulması tek başına Açıklama Gerekliliğini yerine getirmeli, bunların belirli kısımlarına referans yapılmasına veya herhangi bir analiz yapılmasına gerek olmamalıdır. Patent Kurumu nezdindeki işlemlerde, söz konusu Patent Kurumu tarafından kolayca elde edilebilen bir Tekniğin Bilinen Durumu belgesinin sunulması zorunlu olmamalıdır.*
- 8) *Patent Kurumuna yazılı olarak iletilen herhangi bir Tekniğin Bilinen Durumu bilgisi, patent başvurusu kamunun erişimine açıldığında kamuya erişilebilir hale getirilmelidir.*
- 9) *Açıklama Gerekliliği uyarınca Tekniğin Bilinen Durumunun sunulması, söz konusu Tekniğin Bilinen Durumunun, işlemlerin herhangi bir aşamasında patentin veya patent başvurusunun herhangi bir istemiyle ilgili olduğuna dair bir tür kabul olarak değerlendirilmemelidir.*
- 10) *Yukarıdaki 5. paragrafa istinaden ve yukarıdaki 3. paragraf hükmü saklı kalmak üzere; bir yargı bölgesinin Ulusal Mevzuatında bir Açıklama Gerekliliğinin bulunması ve patent tescil edildikten sonraki herhangi bir zamanda, Açıklama Gerekliliğine kasıtlı olarak uyulmadığının tespit edilmesi durumunda, ilgili idari organ veya yargı organı, açıklanmamış Tekniğin Bilinen Durumunun, yalnızca patentin bir veya daha fazla isteminin konusunun geçerliliğine zarar verdiği nispette, bu gerekçeyle patenti kısmen hükümsüz kılama yetkisine sahip olmalıdır.*
- 11) *AIPPI, Açıklama Gerekliliği göz önünde bulundurularak, GRTK ile ilgili özel açıklama gerekliliklerinin ilave incelemeye tabi tutulmasını önermektedir.*

Görüleceği üzere Yönerge kapsamındaki 3. paragraf, herhangi bir açıklama gerekliliği bulunmaması gerektiğini açıkça ortaya koymaktadır. Bir diğer deyişle, Yönerge kapsamında alınan kararlarda başvuru sahipleri veya başvuru işlemlerinde rol alan kişilerin menfaatleri göz önünde bulundurulmuştur.

Kararlarda öne çıkan diğer önemli noktalar ise, ulusal mevzuatta bir açıklama gerekliliğinin öngörülmesi durumunda dahi, başvuru sahibi tarafından sunulan tekniğin bilinen durumuna ait belgelerin belirli kısımlarına referans yapılmasının zorunlu kılınmaması gerektiği (7. paragraf) ve tekniğin bilinen durumuna ait bir belgenin sunulmasının, patentin veya patent başvurusunun herhangi bir istemiyle ilgili olduğuna dair bir tür kabul olarak değerlendirilmemesi gerektiğidir (9. paragraf).

Sonuç olarak, Yönerge’de alınan kararların açıklama gerekliliklerinin ortadan kaldırılması veya minimum düzeyde tutulması yönünde olduğu görülmektedir.

11. paragrafta belirtildiği üzere, Genetik Kaynaklar ve Genetik Kaynaklarla Bağlantılı Geleneksel Bilgiler ile ilgili özel açıklama gerekliliklerinin bir konu çalışmasına konu olup olmayacağı ise merak konusudur.

Utkan B. Bakırcı*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

2024 Dünya Kongresi Marka Konu Çalışması: Ayırt Edici Olmayan Unsurları İçeren Bileşik (Kompozit) Markalar Arasındaki Çakışmalar

Bu yıl Çin'in Hangzhou şehrinde düzenlenen, benim de katılma fırsatı bulduğum 2024 AIPPI Dünya Kongresi, fikri mülkiyet haklarının uluslararası düzeyde uyumlaştırılması amacıyla önemli bir platform sunmaya devam ediyor. Bu kongreler, öncesindeki kapsamlı çalışmalarla birlikte, ulusal fikri mülkiyet yasaları arasındaki farklılıkları azaltarak, her ülkedeki uygulamaların küresel bir standarda ulaşmasını sağlamak için düzenlenmektedir. Bir anlamda, bu toplantılar, uluslararası bir "fikri mülkiyet parlamentosu" gibi çalışmakta, ulusal raporlar ve temsilcilerden gelen görüşlerin tartışıldığı bir müzakere ortamı sunmaktadır. Tüm bu süreç, fikri mülkiyet alanında küresel anlamda ortak bir anlayış ve yaklaşım geliştirilmesi için hayati bir önem taşımaktadır. Çin'in eşsiz kültürel mirası ve kongreye ev sahipliği yapan Hangzhou'nun tarihi atmosferi, bu uluslararası etkinliğin heyecanını ve önemini daha da artırmıştır.

Markalar için bu yılın çalışma konusu olan "Ayırt Edici Olmayan Unsurları İçeren Bileşik (Kompozit) Markalar Arasındaki Çakışmalar," kapsamında yapılan çalışmalar, marka tescil süreçleri ile dava süreçlerinde sıklıkla karşılaşılan bir meseleye çözüm getirmeyi amaçlamaktadır. AIPPI, ayrıca bu yılki konuyu seçerken kompozit marka çakışmalarının marka tescil ve dava süreçlerinde kritik bir mesele olduğuna dikkat çekmiştir. Kompozit markalar, ayırt edici ve ayırt edici olmayan unsurların bir arada bulunduğu yapılarıyla, uluslararası düzeyde hem hukuki hem de pratik sorunlara yol açmaktadır. AIPPI, bu yılki çalışmasıyla, hem bu sorunların çözümüne yönelik daha tutarlı bir yaklaşım geliştirilmesini hem de uluslararası marka koruma standartlarının güçlendirilmesini hedeflemiştir.

AIPPI tarafından bu konuyla ilgili önceki yıllarda çeşitli çalışmalar yapılmış ve önemli kararlar alınmıştır. **Q127 (1995, Montréal) Yönergesinde**, markaların karıştırılma ihtimalinin değerlendirilmesinde, markaların genel izleniminin belirleyici olduğu vurgulanmıştır. Bu kararda, markaların ayrıntılı olarak unsurlarına ayrılmadan, bütünlük içinde değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ancak, ayırt edici olmayan unsurların markaların genel izlenimine katkıda bulunduğu durumlarda, bu unsurların da dikkate alınabileceği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, her iki markanın da benzer ayırt edici unsurlar taşıması halinde karıştırılma ihtimalinin düşük olduğu sonucuna varılmıştır. **Q195 (2007, Singapur) Yönergesinde** ise, marka haklarının sınırlandırılması konusu ele alınmıştır. Burada, ayırt edici olmayan unsurların belirli koşullar altında marka sahibinin münhasır haklarına sınırlama getirilmesine neden

olabileceği belirtilmiştir. Buna göre, bu sınırlandırma, ticari faaliyetler sırasında, bir işaretin tamamen veya kısmen başka bir kişinin markasına karşılık gelmesi durumunda, üçüncü bir tarafın mal veya hizmetlerinin türünü, kalitesini, amacını, değerini, coğrafi menşei, üretim/sağlama zamanını veya diğer özelliklerini belirtmek ya da bu üçüncü tarafın mal veya hizmetlerinin marka sahibinin mal veya hizmetleriyle uyumlu olduğunu göstermek amacıyla kullanımı için geçerlidir. Bu iki Yönerge, markaların genel izlenimlerinin değerlendirilmesinde bütüncül bir yaklaşımın önemini vurgularken, ayırt edici olmayan unsurların belirli durumlarda dikkate alınabileceğini ve marka haklarının kullanımda denge gözetilerek sınırlandırılması gerekebileceğini ortaya koymuştur.

Güncel olarak, ayırt edici olmayan unsurların markalar arasındaki benzerlik değerlendirmelerine dahil edilmesinin daha yüksek seviyede belirsizliğe yol açabileceği ve uygulamada yargı bölgeleri arasında da farklılıklar görülebileceğinden, bu konuda açıklık ve uyum sağlanmasının hem hak sahipleri hem de kamu yararı açısından faydalı olacağı değerlendirilerek, daha kapsamlı bir çalışma yapılması gerekli görülmüştür.

Yaklaşık bir yıl devam eden bu süreçte, öncelikle konu soruları üzerinde çalışarak ulusal gruplar kendi ülkelerine özgü yasa ve uygulamaları ele alıp görüş ve değerlendirmelerini sunmuş, bu raporlar genel raportör ekibi tarafından incelenerek kapsamlı bir özet rapor oluşturulmuştur. Bu özet rapor, farklı oturumlarda tüm ülke temsilcilerinin katılımıyla tartışılmış, oylama yoluyla şekillendirilen bir karar metni taslağı hazırlanmıştır. Nihai metin, uzun ve detaylı tartışmaların ardından Yürütme Komitesinin onayıyla kabul edilmiştir. Yönerge metninin, böylesine kapsamlı ve titizlikle takip edilen bir süreç sonucunda ortaya çıkması, uluslararası düzeyde ortak aklın ve kolektif bir çabanın ürünü olduğunu ve her bir kelimesinin önemini net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Bu çalışma sonucunda, AIPPI 2024 Dünya Kongresinde kabul edilen Q290 Yönergesi'nde AIPPI aşağıdaki kararları almıştır:

- 1) En azından bir tanesi, ayırt edici olmayan en az bir unsur içeren bir bileşik marka olması durumunda, markalar arasındaki benzerliğin ve karıştırılma ihtimalinin değerlendirilmesi, her bir durum bazında özel olarak yapılmalıdır.
- 2) Bu tür markalar arasındaki benzerliğin ve karıştırılma ihtimalinin değerlendirilmesinde, bileşik markanın bıraktığı genel izlenim ("Unsurlarına Ayırmama" Kuralı), her iki markanın baskın unsuru ("Baskın Unsur" Kuralı) ile birlikte unsurun/unsurların ayırt ediciliği ve belirli konuyla ilgili diğer faktörler veya koşullar dikkate alınarak değerlendirilmelidir.
- 3) Bir bileşik markanın ayırt edici olmayan bir unsuru, genel bir kural olarak, benzerlik ve karıştırılma ihtimalinin değerlendirilmesinde tamamen göz ardı edilmemelidir; ancak söz konusu ayırt edici olmayan unsura değerlendirmede genellikle daha az ağırlık verilir.
- 4) Bu Yönergenin 2) numaralı paragrafında bahsi geçen faktörler veya durumlar, sayılacaklarla sınırlı olmamak üzere şunları içerir:

a. bileşik markanın/markaların yapısı, özellikle de:

i. ayırt edici olan ve ayırt edici olmayan unsurların ilgili kamu kesimi tarafından ayrıştırılabilir olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği;

ii. bu unsurların göreceli karşılaştırmalı boyutları;

iii. aralarındaki mesafe ve/veya oran;

b. ilgili kamu kesiminin algısı;

c. önceki tarihli markanın geçmişi ve kullanım durumu;

d. ilgili kamu kesiminin bilinçlilik düzeyi;

e. ilgili alanda markaların kullanımına ilişkin uygulamalar ve teamüller;

f. bileşik marka(lar)ın ayırt edici olmayan unsurlarının niteliği;

g. ilgili mal veya hizmetlerin niteliği ve özellikleri;

h. ilgili markaların sektörü/alanı.

5) Bu Kararın 1) ila 4) numaralı paragraflarında belirtilen yaklaşım, birbiriyle çakıştığı iddia edilen markalar arasındaki benzerliğin ve karıştırılma ihtimalinin değerlendirilmesi sırasında hem marka tescili hem de marka ihlali süreçleri için geçerli olmalıdır.

*Avukat, Avrupa ve Türk Patent Vekili, Kimya Mühendisi, utkan@us.av.tr

Duygu Akşit*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

2024 Dünya Kongresi Telif Konu Çalışması: Telif Hakkı Bağlamında Parodi İstisnası

Türkiye Cumhuriyeti'nin de taraf olduğu Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'nin 15. maddesi uyarınca, taraf devletler, herkesin (i) kültürel yaşama katılma hakkına, (ii) bilimsel ilerlemeden ve uygulamalarından yararlanma hakkına ve (iii) kendisinin yarattığı herhangi bir bilimsel edebi ya da sanatsal üründen doğan çıkarların korunmasından yararlanma hakkına saygı göstereceğini taahhüt etmiştir. Bu ve benzeri anlaşmaların, fikri hak sahiplerinin mülkiyet hakları ile toplumun kültüre erişim hakkı arasında denge kurmak amacına hizmet ettiği söylenebilir. Nitekim fikri haklara yönelik milletlerarası anlaşmalarda da, eser sahibinin iznine gerek olmaksızın telif tabi eserlerin kullanılabilmesinin önünü açan istisnalar düzenlenmektedir. AIPPI tarafından ülke mevzuatları dikkate alınarak hazırlanan yönergeler de milletlerarası yükümlülüklerle uyumlu ve dengeli çözüm önerileri vadetmektedir.

Geçmiş senelerde AIPPI tarafından telif hakkı istisnalarına yönelik çok sayıda çalışma grubu oluşturulmuş; ancak "parodi" istisnası doğrudan ele alınmamıştı. Örneğin, Rio de Janeiro'da gerçekleşen 2015 Dünya Kongresi'nde kütüphaneler, arşivler, eğitim ve araştırma kuruluşları özelinde telif istisnaları incelenmiş; fakat ilgili yönergede, parodiye yönelik bir görüş paylaşılmamıştı. Bununla birlikte, konunun dolaylı olarak ele alındığı çalışmalar yapılmıştı. San Francisco'daki 2022 Dünya Kongresi'nde onaylanan yönergede eleştiri, eğitim ve araştırma, habercilik ve parodi vb. amaçlar söz konusu olduğu takdirde, eser sahipliğinden doğan manevi haklara istisna getirilebileceği görüşü paylaşılmıştı. Ancak 2022 tarihli yönergede parodi istisnasının kapsamı ve koşulları bakımından herhangi değerlendirme yapılmamıştı.

Fikri haklara ilişkin yükümlülüklerin Bern Konvansiyonu ve TRIPS Anlaşması gibi milletlerarası anlaşmalar eliyle uyumlaştırıldığını söylemek mümkün ise de bu durum başta parodi konusu olmak üzere telif hakkına getirilen istisnalar bakımından pek de geçerli değil. Öyle ki, parodi istisnası, Avrupa Birliği'nin Infosoc Direktifi'nde bile üye devletlerin takdirine bırakılmış durumda.

Hukukumuzda ise 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu ("**FSEK**") kapsamında parodi istisnası bulunmuyor. Yalnızca Eser Sahibinin Haklarına Komşu Haklar Yönetmeliği'nin ("**Yönetmelik**") 24. maddesinde "*eser sahibinin ve komşu hak sahibinin şeref, itibar ve kişilik haklarını zedelemeyecek, türünün kurallarına uyan parodi ve karikatürler*" komşu hak sahibinin iznini gerektirmeyen haller arasında

sayılmış. Doktrinde ve yüksek yargı içtihatlarında, parodi istisnasının FSEK’te yer almamasına rağmen Yönetmelik’te düzenlenmemiş olmasına yönelik eleştiriler mevcut. Buna rağmen içtihatlarda ve doktrinde, eleştiri amaçlı parodilerin, eser sahibi veya eseri küçük düşürmediği veya kötülemediği müddetçe, hukuka aykırı olarak değerlendirilmemesi gerektiği görüşü hakim. Ancak bu konuda yerleşik olarak kabul görmüş bağlayıcı bir düzenleme ve/veya karar söz konusu diyemiyoruz.

Aralarında Türkiye’nin de yer aldığı pek çok hukuk sisteminde parodi, telif hakkına istisnalar arasında sayılmamıştır. Bu nedenle, AIPPI’nin “Telif Hakkı Telif Hakkı Bağlamında Parodi İstisnası” konusu üzerinde bir çalışma yürütmesinin, yalnız harmonizasyon bakımından değil, iç hukuktaki kanuni boşlukların fark edilmesi bakımından da değerli bir girişim olduğu düşüncesindeyiz.

Hangzhou’da gerçekleşen 2024 Dünya Kongresi’nde onaylanan Yönerge’de (“**Yönerge**”) parodinin tanımı özellikle yapılmayarak kapsamı hiciv, karikatür ve pastiş türlerini de içerecek şekilde geniş tutuldu. Yönerge’de bir eserin, hak sahiplerinden izin almaksızın parodi yaratmak amacıyla hangi koşullar altında kullanılabileceği konusunda prensip ilkeler belirlendi.

Sonuç itibarıyla, Yönerge’de aşağıdaki karar alındı:

- 1) Bu Yönerge’de belirtilen koşullar altında, telif hakkı ihlali iddialarında, parodinin bir istisna, savunma veya sınırlama olarak kabul edilmesi gerekir.
- 2) Parodi, bir ifade özgürlüğü biçimidir.
- 3) Parodi, telif hakkı ihlali iddialarında, istisna, savunma veya sınırlama olarak tüm eser türleri bakımından geçerli olmalıdır.
- 4) Telif hakkının istisnası, savunması veya sınırlaması olarak:
 - i. Parodi, parodide kullanılan dayanak eserden fark edilebilir derecede farklı olmalıdır.
 - ii. Parodinin, dayanak eser, eser sahibi veya başka bir husus hakkında mizah, alay veya eleştiri unsurları içermesi gerekmektedir.
 - iii. Parodinin, TRIPS Anlaşması (Madde 13) ile WIPO Telif Hakları Anlaşması’nın (WCT) 10. maddesine de dahil edilen Bern Sözleşmesi’nin 9(2) maddesinde yer alan üç aşamalı testi karşılaması gerekmektedir.
 - iv. Parodinin, telif hakkı koruması için gereken asgari özgünlük düzeyini karşılaması gerekmemektedir.
 - v. Parodi, parodide kullanılan eserin hak sahibine veya eser sahibine yer vermek zorunda değildir (adın belirtilmesi yükümlülüğü yoktur).
 - vi. Parodi, parodide kullanılan dayanak eserin hak sahibinden izin alınmasını veya ona bir ücret ödenmesini gerektirmez.

- 5) Bir parodinin ticari amaçla kullanımı engellenmemelidir.
- 6) Parodide kullanılan dayanak eserin sahibinin manevi hakkına tecavüz edilmesi, parodi istisnasının, savunmasının veya sınırlamasının uygulanmasını engellemek için tek başına yeterli değildir.
- 7) 6. madde saklı kalmak üzere; parodi, dayanak eserin tekil fiziksel kopyasının tahrip edilmesine, bozulmasına veya herhangi şekilde değiştirilmesine haklı bir gerekçe oluşturamaz.
- 8) Parodi, parodi niteliği veya eser sahibi bakımından kamuoyunu yanıltma niyetinde olmamalıdır (adın yanlış belirtilmesi).
- 9) Parodinin mevcut olup olmadığının tespitinde, parodiyi meydana getiren kişinin niyeti tek başına belirleyici olmamakla beraber bir faktör olarak dikkate alınabilir.

Yönerge'nin küresel ölçekte yasaların uyumlaştırılması bakımından katma değer sağlayacağı görüşündeyiz.

Sinan Erkan*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

2024 Dünya Kongresi Genel Konu Çalışması: Fikri Mülkiyet Haklarının İhlaline İlişkin Haksız İddialar

2024 yılında Hangzhou’da gerçekleşen Dünya Kongresi’nin Genel Konu çalışması “Fikri Mülkiyet Haklarının İhlaline İlişkin Haksız İddialar”, AIPPI tarihinde ilk kez (yönergede ilişkili konu başlıkları olarak Q3 (London, 1960), “*Restrictions of the rights of the patentee for reasons of public interest*”, Q37, “*Incidence on the rights of industrial property of the national or international provisions guaranteeing free competition*” başlıklı çalışma konularına atıf yapılmıştır) fikri mülkiyet haklarına ilişkin haksız iddialarda bulunacak kişilerin iddialarının hangi gerekçeyle haksız olarak değerlendirileceğinin kapsamının tanımlanması ve haksız iddiaların olası sonuç ve yaptırımlarının belirlenmesi olarak seçilmiştir.

Çalışma konusu kapsamında, hak sahibinin kanundan ve hukuktan doğan meşru haklarının sınırları dışındaki fikri mülkiyet ihlali iddiaları değerlendirilmiş olup; rekabet hukuku, haksız fikri mülkiyet tescili (Örn: Kötü niyetli olarak sürekli yapılan tesciller), zorunlu lisans, reklam hukuku ve ticari uygulamalardan doğan ihlaller çalışma konusu kapsamı dışında tutulmuştur.

AIPPI üye ülkeleri genelinde 37 ülke tarafından Genel Konu çalışmasına ilişkin raporlar sunulmuş olup, Türkiye’nin de ortak raporun oluşumunda aktif katılım sağladığı ortak raporda aşağıdaki konularda karara varılmıştır.

Raporlardan ve ortak karardan, ulusal grupların çoğunluğunun, fikri mülkiyet haklarına ilişkin haksız ihlali iddiaları ve bunların sonuçlarına ilişkin uyumlaştırmanın arzu edilir olduğu konusunda hemfikir olunabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, bir fikri mülkiyet ihlali iddiasının haklılığının değerlendirilmesinde, iddiada bulunan tarafın makul sübjektif unsurların esas alınması ve bu sübjektif unsurların değerlendirilmesini destekleyecek belirli objektif unsurların varlığının dikkate alınması konusunda gruplar arasında çoğunlukla mutabık kalınmıştır.

Bu doğrultuda, dikkate alınması gereken faktörler arasında:

- İddianın makul bir temele dayandırılıp dayandırılmadığı (yani, iddiada bulunan tarafın konumunda olan makul bir kişinin ihlal olduğu kanaatine varıp varmayacağı);

- İddiada bulunan tarafın motivasyonu, özellikle de iddianın kötü niyetle veya kötü niyetle yapılp yapılmadığı ve;
- İddiada bulunan tarafın bilgisi, özellikle de söz konusu tarafın (i) geçerliliği ortadan kaldıran koşullar veya (ii) ihlale yol açmayan koşullar hakkında bilgi sahibi olup olmadığı, bu faktörlerle sınırlı olmamak üzere, gruplarca kabul olunmuştur.

Ortak karar kapsamında fikri mülkiyet ihlal iddiasının süreçte, hükümsüzlük ya da ihlalin vuku bulmaması nedeniyle, hatalı oluşunun tek başına söz konusu iddiayı haksız olarak nitelendirilemeyeceği belirtilmiştir. Bununla birlikte, aşağıdaki hallerin varlığının haksız fikir mülkiyet iddiası olarak değerlendirilebileceği belirtilmiştir:

- Geçerliliği ortadan kaldıran koşullar hakkında gerçek bilgiye sahipken fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunmak;
- Fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunurken fiili olarak ihlale yol açmayan koşulların bilgisini haiz olmak;
- Fikri mülkiyet hakkı gerçekte mevcut değilken fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunmak; ve
- Başvurulan fikri mülkiyet hakkının süresi dolduğunda, iddia edilen başka bir ihlale karşı ihtiyati tedbir kararı almak amacıyla fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunmak.

Belirtmek gerekir ki, ortak karar kapsamında fikri hak ihlali iddiasının daha sonra (örneğin, esasa ilişkin bir kararla) doğruluğunun kanıtlanmış olmasının, tek başına fikri hak ihlali iddiasının haklı olduğu sonucuna varılmasına kesin hüküm olmayacağı irdelenmiştir. Bu doğrultuda, fikri mülkiyet ihlaline ilişkin iddiaların aşağıdaki şekilde vuku bulması durumunda kategorik olarak haksız olmayacakları belirtilmiştir:

- İddiada bulunan tarafın ihlal iddiasının başarıya ulaşma olasılığının düşük olduğunu bildiği veya bilmesi gerektiği durumlarda fikri hak ihlali iddiasında bulunmak;
- Fikri mülkiyet hakkı verilmeden önce fikri mülkiyet hakkı ihlali iddiasında bulunulması, ancak bu tür iletişimlerin fikri mülkiyet hakkını verildiği şekilde ileri sürmemesi; ve
- Uzlaşma görüşmeleri veya diğer uyuşmazlık çözüm süreçleri devam ederken fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunmak.

Konu kapsamında resmi raporda Türkiye Grubu'nun, hukuki yollara başvurma hakkı gibi temel hakların kötüye kullanılmasının önlenmesinin ve iyi niyet ilkesinin korunmasının önemini vurguladığı ve aynı konu, uyuşmazlık veya davayla ilgili olarak sistematik bir şekilde tekrarlayan, aynı ve kötüye kullanılan ihlal iddialarında bulunmanın haksız olarak değerlendirilebileceği beyanı da yer bulmuştur.

İddianın ne zamandan itibaren tespit edilebilir olduğu konusunda, fikri hak ihlali iddiasında bulunan kişi tarafından makul bir şekilde ihlal davası tehdidi olarak anlaşılabilecek herhangi bir tebligat ya da beyanın ister açık ister zımni bir tehdit olsun, haksız bir fikri hak ihlali iddiası teşkil edebileceği belirtilmiştir. Ancak sadece bir fikri mülkiyet hakkının varlığına ilişkin bir bildirim, ihlal davası tehdidi olarak değerlendirilmemesi gerektiğinin altı çizilmiştir. Gruplar bu konuda ulusal ve bölgesel mevzuatın, tarafların haksız fikri hak ihlali iddiaları nedeniyle potansiyel sorumluluk altına girme endişesi duymadan iletişim kurabilmelerini sağlamak için hangi eylem ve hallerin ihlal davası tehdidi anlamına gelip gelmediği konusunda daha fazla açıklık sağlamaya çalışması gerektiğini bildirmiştir.

Son olarak, haksız olduğu tespit edilen bir fikri mülkiyet hakkı ihlali iddiasına yönelik yaptırım yollarına ilişkin Gruplar arasında tazminat, tespit kararları, tedbir kararları ve para cezaları ve/veya cezai yaptırımların uygulanabilirliği ihtimalinin güçlü destek bulunduğunu belirtmek gerekir. Ek olarak haksız iddianın düzeltilmesi için kararın yayınlanması ve/veya düzeltmenin bir çare olarak mevcut olması ve mahkeme ve yasal masrafların yanı sıra avukatlık ücretlerinin de geri ödenmesi yaptırımları ortak kararda kabul görmüştür. İhlale konu taraflar arasındaki çekişmede, ihlal iddiasının haksız olduğunu kanıtlama yükünün, iddianın haksız olduğunu iddia eden tarafa ait olması gerektiği görüşü çoğunluk görüşü olarak belirtilmiştir. Bununla birlikte tazminat sorumluluğunun haksız iddiayı öne süren hak sahibi başta olmak üzere menfaati olan üçüncü kişilerin (lisans sahipleri, grup şirketleri ya da başka üçüncü kişiler) üzerinde olması gerektiği, mesleki sıfatlarıyla ve yürürlükteki mesleki davranış kurallarına uygun olarak müvekkilleri adına hareket eden avukatlar, hukukçular ve diğer fikri mülkiyet veya hukuk uzmanları şahsen sorumlu olmaması gerektiği kabul görmüştür.

Özetle çalışma kapsamında grupların haksız bir fikri mülkiyet ihlali iddiasında bulunacak taraflara ilişkin çerçeve sorumluluk rejiminde mutabık kalındığının, haksız iddianın varlığının objektif unsurlara da dayandırılarak yetkili mercilerce karar verilmesi gerektiğinin ve somut olayın özelliklerinin haksız iddia değerlendirmesinde değişkenlik gösterebileceği için yasalarda açıkça belirtilerek yol gösterici olması konusunda, ortak kararda beyan edildiği üzere, temel ilkelerde ortak bir karara varıldığı görülmektedir.

*Hukuk Müşaviri, adesso Türkiye, sinan.erkana@adesso.com.tr

Deniz Merve Ersoy Pınar*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

MARQUES LUXURY BRANDS SYMPOSIUM VİYANA'DA GERÇEKLEŞTİ

Yaklaşık yüz kişinin katıldığı Marques Luxury Brands Symposium Kasım ayında Viyana'da gerçekleştirildi. Sempozyumun ilk gününde yapay zeka ve sürdürülebilirliğe odaklanan paneller yer alırken ikinci gün Marka Hukuku'nun merak edilen yeni başlığı "sessiz lüks" hakkındaki panel gerçekleştirildi. Birbirinden tecrübeli konuşmacıların yer aldığı Sempozyumun ilk günü resepsiyon ve akşam yemeği ile sona ererken ikinci gün, Viyana'nın tarihi güzelliklerinin ziyaret edildiği bir rehberli tur ve Avusturya'nın İmparatorluk Kraliyet Sarayı Kuyumcusu Köchert mağazasının ziyareti ile son buldu.

Daha evvel Milano, Zürih, Hong Kong ve Floransa'da gerçekleştirilen ve bu yıl beşincisi düzenlenen Marques Luxury Brands Symposium, Marques'ın iki yılda bir gerçekleştirdiği etkinliklerinden... Bir sonraki organizasyonun yeri ise şimdilik merak konusu...

*Avukat & Marka Vekili, Ortak, GPK Giray I Pınar I Karakuş Hukuk & Danışmanlık, deniz.pinar@gpk-law.com

Ayşen Kunt*

Konuk Yazar

INTA Leadership Konferansı New Orleans'ta Gerçekleşti

INTA, 12-15 Kasım tarihleri arasında "Leadership" yıllık konferansını New Orleans'ta düzenledi. Hyatt Regency New Orleans otelinde gerçekleşen ve dünyanın çeşitli ülkelerinden 1700'ün üzerinde katılımcının yer aldığı konferansta, katılımcılar bir yandan kendi komitelerindeki toplantı ve çalışmalara katılırken diğer yandan da diğer komitelerde görev alan meslektaşları ile tanışma ve görüşme fırsatını buldular.

INTA Leadership konferansını, yine her yıl düzenlenen ve yaklaşık 10.000 kişinin katıldığı INTA yıllık konferansından ayıran en büyük fark, bu konferansa yalnızca yönetim kurulu üyeleri ve komite üyelerinin katılabilmeleridir. Bu da katılımcı profilini ve konferansın içeriğini yıllık konferanstan farklılaştırmaktadır. Genellikle gündüz saatlerinde ayarlanan toplantılar ve akşam çeşitli firmaların düzenlediği resepsiyon katılımları ile tüm şehre yayılan ve oldukça aktif geçen yıllık konferansla karşılaştırıldığında, Leadership konferansı faaliyetleri özel ayarlanan yemek veya buluşmalar dışında genellikle daha önceden belirlenen tek bir otelin içinde gerçekleşmektedir. Bu da tüm katılımcıların birbirini daha sık görmesi ve yeni kişilerle tanışabilmek için daha uygun bir atmosfer yaratmaktadır.

12 Kasım tarihinde yönetim kurulu toplantısıyla açılan konferans, gün içindeki eğitici seminerlerin ardından konferansa ilk kez katılanlara özel sosyalleşme etkinliği ve sonra da açılış seremonisi ile tüm katılımcıları bir araya getirdi. Açılış seremonisinde yıl içinde INTA bünyesinde yapılan çalışmalarda başarı elde eden kişilere ödülleri verildi. Bu seremoninin ardından düzenlenen açılış resepsiyonuyla ilk gün tamamlandı.

Markalar ağırlıklı olmak üzere çeşitli alanlarda seminerlerin düzenlendiği konferansta ağırlıklı konular konferansın katılımcı kitlesi de göz önünde bulundurularak liderlik, kadın liderliği, sürdürülebilirlik, yapay zekâ gibi son yıllarda fikri mülkiyet gündeminde olan konulardı. Bu seminerlerin yanında finansal ve diğer çeşitli konularda sertifika programları ve komite ve alt komite başkanlarına açık "liderlik lab" adında özel eğitici seminerler düzenlendi.

Yıllık konferanslarda olduğu gibi bu konferansta da çeşitli ülkelerden firmalar fuar alanında stantlar açıp katılımcıların ilgisini çekme amaçlı sundukları küçük oyun, çekiliş ve hediyelerle tanıtımlarını yapma fırsatı buldular.

Konferans sırasında INTA, katılımcıların hem iş geliştirme fırsatı bulacağı hem de eğleneceği bazı sosyal etkinlikler düzenledi. New Orleans'ın renkli kültürünü yansıtan büyücülük ve korku temaları ile bağlantılı mezarlık ve hayalet turlarının yanında, zumba dans atölyesi, viski tadımı, sanat atölyeleri, spa seansları gibi etkinliklere katılımcılar yoğun ilgi gösterdi. Ayrıca katılımcılar kendi oluşturdukları gruplarla da voleybol, futbol, tenis, koşu gibi çeşitli spor faaliyetleri ile sosyalleşme fırsatı da buldular.

Konferans için New Orleans gibi özellikle müzik kültürü, Mardi Gras karnavalı, renkli ve hareketli sosyal hayatı ile dikkat çeken bir şehrin seçilmiş olmasının konferans programına yansımaları da kaçınılmazdı. Konferans sırasında New Orleans'ın kültürünü yansıtan tema konuşmaları yanında en dikkat çeken etkinliklerinden birisi de INTA Vakfının düzenlediği Mardi Gras temalı resepsiyon oldu. Resepsiyon sırasında katılımcılar bu karnavalda kullanılan aksesuarlar ile geceye renk kattılar.

Konferansın son gününde sabah saatlerinde düzenlenen bazı komite toplantıları ve seminerlerin ardından öğleden sonraki kapanış kokteyliyle konferans sona erdi.

2025 yılındaki INTA Leadership konferansı 18-21 Kasım 2025'te Hollywood, Florida'da gerçekleşecek olup bunun öncesinde ise INTA'nın yaklaşık 10.000 katılımcısının yer aldığı yıllık toplantısı 17-21 Mayıs 2025 tarihleri arasında San Diego, California'da gerçekleşecektir.

*Partner, Marka ve Patent Vekili, Kodiak Law & IP, aysen@kodiaklaw.com.tr

Mine Akarsu*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

ECTA Denetleme Kurulu ve Komite Toplantıları Gerçekleşti

10-11 Ekim 2024 tarihleri arasında 11.si düzenlenen ECTA Denetleme Kurulu ve Komite Toplantıları İspanya'nın Sevilla şehrinde düzenlendi.

300'e yakın Fikri Mülkiyet Hukuku profesyonelinin katıldığı toplantının öncesinde kuruluşun Yönetim Kurulu toplantısı yapılırken bunu 10 Ekim'deki Denetleme Kurulu toplantısı ile Komite başkanlarının toplantısı takip etti. 10 Ekim akşamı tüm katılımcılar Abades Triana'daki resepsiyonda bir araya geldi. 11 Ekim'de ise sabah ve öğleden sonra olmak üzere komiteler toplantılarını gerçekleştirdi. Aynı gün akademik program "*Barışmak mı, Ayrılmak mı? Yapay Zeka ve Fikri Mülkiyet: Mesleğimiz Nasıl Değişecek?*" konulu atölye ile son buldu. ECTA Başkanı Carina Gommers'in açılış konuşmasıyla başlayan atölyede fikri sınai haklar camiasının güncel konusu olan yapay zeka, hem akademisyenlerin hem de meslek profesyonellerinin katkılarıyla tartışıldı. Güneşli olması beklenen Sevilla'nın şaşırtıcı yağmuruna ve yer yer kapalı havasına rağmen Hacienda Azahares'de düzenlenen gala yemeği ile konferans son buldu.

ECTA'nın gelecek sene Yıllık Konferansı "Bears on the Loose" teması ile 18-21 Haziran 2025 tarihleri arasında Berlin'de yapılacak; 13. ECTA Denetleme Kurulu ve Komite Toplantıları ise 30 Ekim 2025 tarihinde Lyon'da düzenlenecek.

*Avukat & Marka Vekili, Akarsu IP, mine@akarsu.av.tr

Simge Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

PTMG'nin 104. yıllık ana konferansı 16-19 Ekim 2024 tarihleri arasında Malta'da gerçekleşti

Kurulduğu 1970 yılından bu yana, ilaç markaları konusunda uzman profesyoneller ve ilaç sektöründen önemli ve lider isimleri bir araya getiren **Pharmaceutical Trade Marks Group**, yani bilinen kısaltması ile PTMG'nin sonbahar konferansı 16-19 Ekim tarihleri arasında Malta'nın tarihi atmosferinde gerçekleşti. *'Crafting brand protection from a tiny island to the world'*, yani *'Küçük bir adadan dünyaya marka koruması sağlamak'* başlığı altında gerçekleşen konferans programında birbirinden tecrübeli ve değerli konuşmacılar sunumlarını gerçekleştirdi. Ev sahibi Malta'nın iç uygulamasına ilişkin sunum ve akabinde oldukça dikkat çekici bir içeriğe sahip Malta'nın stratejik önemi ve taklitle mücadele sistemine ilişkin sunum ile başlayan konferansın devamında, Güney Kore, Afrika ve Hindistan'ın iç uygulamasına ilişkin sunumlar ve genel olarak ilaç marka portföy yönetiminde önemli olabilecek taklitle mücadele, dava ve sulh süreçlerinin yönetimi, dijital servisler ve son yılların olmazsa olmaz konusu yapay zekaya ve fikri haklara ilişkin pek çok sunum başarı ile gerçekleştirildi. Konferansta yapılan sunumlara <https://ptmg.org/conferences/> linkinden ulaşmak mümkündür.

Tarihi ada Malta'nın önemli lokasyonlarından biri olan Mdina'da tur rehberleri eşliğinde keyifli bir yürüyüş ve akabinde müzik eşliğinde katılımcılara sohbet imkanı sunan keyifli bir akşam yemeği ve kapanış gecesinde ise her zamanki gibi şık bir gala yemeği sonrasında eğlenceli dans partisi ile sonlanan konferans katılımcılara keyifli birkaç gün sağladı.

PTMG her yıl İlkbahar ve Sonbaharda birer tane olmak üzere farmasötik ticari markalar ve ilgili konularda iki konferans düzenlemektedir. 2025 yılında, bir buçuk gün süren İlkbahar Konferansı 24-25 Mart tarihlerinde kendinizi Orta Çağ'da hissettiren şehir Edinburgh'ta gerçekleşecek olup, Ocak 2025'ten itibaren kayıtlar açılacaktır. İki günlük ana yıllık konferansı olan Sonbahar Konferansı ise 8-10 Ekim tarihleri arasında büyüleyici şehir Budapeşte'de gerçekleşecek olup, Haziran 2025'te kayıtları açılacaktır.

*Partner, Avukat, NSN Avukatlık Bürosu, simge.sahin@nsn-law.com

Melike Şahin*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

AIPPI Türkiye Geleneksel Yeni Yıl Buluşması

AIPPI Türkiye olarak, 26 Aralık 2024 tarihinde İstanbul Bosphorus Brewing Co.'da geleneksel yeni yıl buluşmamızı gerçekleştirdik. Üyelerimizin sıcak ve samimi bir atmosferde bir araya geldiği bu etkinlikte, geride bıraktığımız yılı değerlendirirken yeni yıl için dileklerde bulunma fırsatı bulduk.

Etkinliğin en keyifli anlarından biri, her yıl düzenlenen geleneksel oyunlarımızdı. Bu yıl da hem geçen yılın kazananlarına hem de bu yıl oyunun galiplerine hediyeler takdim ederek eğlenceli anlar yaşadık.

Katılım gösteren tüm üyelerimize teşekkür eder, 2025 yılının hepimiz için başarılarla dolu bir yıl olmasını dileriz.

*Avukat, Akarsu IP, melike@akarsu.av.tr

Dr. Onur Ömer Söğüt*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

BULUŞLARINI KORUMAK İSTEYENLERE PRATİK ÖNERİLER: KÖTÜ SÜRPRİZLERDEN NASIL SAKINMALI?

ÖZET

Patent ve faydalı model hakları, ilk başvuru ya da rüçhan tarihinden önceki tekniğin bilinen durumuna kıyasla ortaya konan farklılıklar üzerinden belirlenmektedir. Dolayısıyla resmi olarak kayda geçen söz konusu tarihin öncesindeki açıklamalar, buluşçu ya da başvuru sahibine ait olsa dahi, tekniğin bilinen durumuna dahil olacaktır. Dolayısıyla bu türden açıklamalar, patent ya da faydalı model haklarını tehlikeye atabilmektedir. Bu makalede, özellikle Türkiye’de yapılan teknik geliştirmelere ilişkin hakların eksiksiz olarak korunması yönünde buluşçuların dikkat etmesi gereken bazı önemli noktalara değinilmektedir. Makalenin son kısmında buluşçulara yönelik kritik öneriler yer almaktadır.

GİRİŞ

Ortaya koyduğu bir teknik geliştirmeyi sınai mülkiyet korumasına dönüştürmek isteyen kişilerin sakinmaları gereken hataları ortaya koymadan önce, aşağıdaki temel bilgilerle bir altyapı oluşturmakta yarar vardır.

Patent ve faydalı model ile sağlanan koruma

Teknik bir geliştirme ortaya koyan kişiler ya da bu kişilerin hukuki görüş selefleri (örn., işverenleri), patent ya da faydalı model türünden sınai mülkiyet hakları ile koruma sağlamak için başvuru hakkına sahiptirler. Koruma, söz konusu teknik geliştirmeyi hak sahibinden izinsiz olarak kullanan kişilerin faaliyetlerini önlemek ve durdurmak yönünde bir “negatif hak” olarak ele alınır. Diğer bir deyişle, sınai mülkiyet koruması sayesinde başkalarının faaliyetleri sınırlandırılırken, hak sahibinin kendi faaliyetleri, başkalarına ait sınai mülkiyet haklarının koruma sınırlarına tabidir. Koruma süresi patent için başvuru tarihinden itibaren en fazla 20 yıl, faydalı model için ise en fazla 10 yıldır (6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu, kısaca SMK, Md.101).

Sınai mülkiyet korumasında bölgesel geçerlilik

Sınai mülkiyet haklarının ihlal edilmesi halinde, yetkili mahkemelerde ihlal (tecavüz) davaları açılarak ihlalci taraflara yaptırımlar uygulanabilir. Korumanın mahkemelerin yetki alanlarına tabi olması dolayısıyla sınai mülkiyet korumalarının etkisi bölgesel, diğer bir deyişle teritoryal bir etki olarak değerlendirilir. Örneğin Türkiye’de alınmış bir patent, Türkiye sınırları içerisinde koruma sağlamakta iken, Birlik patenti (*İng.*: Unitary patent, kısaltması: UP) ise ilgili sözleşmenin imzacısı olan ülkelerin (bugün itibarıyla 18 ülke) tamamında koruma sağlamaktadır. Dolayısıyla Türkiye’de geçerli bir ulusal patent ya da faydalı modelin ihlali durumunda Türkiye’deki yetkili mahkemelerde, bir Birlik patentinin ihlali durumunda ise Birleşik Patent Mahkemesi’nde (*İng.*: Unitary Patent Court, kısaltması: UPC) dava açılabilir. Türkiye’de geçerli sınai mülkiyet hakları 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK) uyarınca TÜRKPATENT nezdinde temin edilirken; Birlik patentleri, ancak Avrupa Patent Sözleşmesi (EPC) uyarınca Avrupa Patent Ofisi (EPO) nezdinde bir Avrupa patentinin tescilinin ardından verilmektedir. Dolayısıyla her bir yargı organının yetki alanındaki sınai mülkiyet korumasının verilmiş ve uygulanış biçimi, kendisine yetki veren hukuki metinlere bağlıdır.

Yenilik ve buluş basamağı

Gerek SMK, gerekse EPC’ye göre patentlenebilirlik şartları arasında “yenilik” yer almaktadır (SMK Md. 82; EPC Md. 52). Tekniğin bilinen durumuna dahil olmayan buluşların yeni olduğu kabul edilir (SMK Md. 83(1); EPC Md. 54(1)). Diğer bir patentlenebilirlik koşulu ise “teknğin bilinen durumunun aşılması” (SMK Md.83(4)), diğer adıyla buluş basamağıdır (EPC Md.56). Faydalı model korumasının tesisi için ise buluş basamağı aranmaz (SMK Md.142(1)).

Bu yazının hazırlandığı tarih itibarıyla Patent İşbirliği Anlaşmasının (PCT) imzacısı olan ülke ve bölgesel organizasyonların sayısı 158’i bulmuştur (https://www.wipo.int/pct/en/pct_contracting_states.html). Faydalı model koruması verilen ülke ve bölgesel organizasyonların güncel sayısı ise 77’dir (https://www.wipo.int/en/web/patents/topics/utility_models). Dolayısıyla patentlenebilirlik için buluş basamağı şartı mevcutken; yeni olan ancak buluş basamağı taşımayan geliştirmeler faydalı model ile korunabilir, ancak söz konusu koruma görece daha az ülkede mümkündür.

Tekniğin bilinen durumu

SMK Md. 83(2)’ye göre tekniğin bilinen durumu, başvuru tarihinden önce dünyanın herhangi bir yerinde, yazılı veya sözlü tanıtım yoluyla ortaya konulmuş veya kullanım ya da başka herhangi bir biçimde açıklanmış olan toplumca erişilebilir her şeyi kapsar. EPC Md. 54(2) de benzer bir tanım getirmektedir: tekniğin bilinen durumu, Avrupa patent başvurusunun başvuru tarihinden önce, yazılı veya sözlü açıklama yoluyla, kullanım veya başka herhangi bir yolla toplumca erişilebilir olan her şeyi kapsar. Rüçhanlı bir başvuruda rüçhan tarihi, başvuru tarihi olarak kabul edilir (SMK Md.93(7) ve EPC Md.89). Dolayısıyla bir patent ya da faydalı modelde sunulan teknik geliştirmeyi ilgilendiren bilgiler, ilgili başvuru ya da rüçhan tarihinin öncesinde kamu tarafından erişilebilir (*İng.*: publicly available) durumda ise tekniğin bilinen durumuna dahildir.

Buna karşılık, gerek Türkiye'nin gerekse EPO'nun imzacısı olduğu Uluslararası Patent Sözleşmesi'ne (PCT) göre yazılı olmayan açıklamalar tekniğin bilinen durumuna dahil değildir, dolayısıyla bunların haklar üzerindeki etkileri yerel evrede belli olmaktadır (PCT Yönetmelik Md. 33 (a)).

Buradan yola çıkılarak "tekniğin bilinen durumu" ve "açıklama" terimlerinden ne anlaşılması gerektiği, uygulanan hukuka göre değişkenlik göstermektedir. Örneğin SMK ve EPC'ye göre yazılı (örn. makale, başvuru yayını, katalog, broşür vb.), sözlü (örn. konferans sunumu, online ses kaydı ya da video vb.), görsel (örn. tanıtım görseli, video gösterimi, broşür vb.) ve fiziki teşhir (örn. fuar standında gösterim) gibi kamu tarafından erişilebilir olan her türlü bilgi tekniğin bilinen durumu kapsamı dahilindeyken, PCT başvurularının uluslararası araştırma raporlarını düzenleyen uzmanlar yazılı olmayan içerikleri araştırmazlar.

Buluş sahibinin tutumundan dolayı gerçekleştirilecek hak kayıpları ve istisna haller

Sınai mülkiyet hakkı talep edilecek olan teknik geliştirmeye ilişkin bilgiler bizzat buluşu yapan kişiden kaynaklı olarak açıklanmış olsa bile, başvuru tarihinin öncesinde açıklanmış olmaları nedeniyle tekniğin bilinen durumuna dahildir. Buna karşılık bu türden açıklamaların bazıları, sınai mülkiyet hakkı verilmesini engellemez. Bunlara SMK Md.84'e göre "buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkilemeyen açıklamalar", EPC Md.55'e göre ise "zarar verici olmayan açıklamalar" (*İng.*: non-prejudicial disclosures), adı verilmektedir. Başvuru tarihinden önceki açıklamaların hak kaybına yol açmaması için belirlenen azami süre, "hoşgörü süresi" (*İng.*: grace period) olarak da anılmaktadır.

Aşağıda irdeleneceği üzere hakları olumsuz etkilemeyen bu türden açıklamaların neleri kapsadığı, EPC ve SMK'ya göre birbirinden önemli farklılıklar arz etmektedir. Yani bir açıklama Türkiye'de patent ya da faydalı model alınmasını olumsuz etkilemezken, Avrupa patenti ya da Birlik patenti gibi farklı mahkeme yetki alanlarına yönelik sınai mülkiyet haklarının edinilmesine engel olabilir.

SMK'ya göre "buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkilemeyen açıklamalar" aşağıdaki gibidir (vurgu tarafımızca ilave edilmiştir):

MADDE 84- (1) *Buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkileyecek nitelikte olmakla birlikte, başvuru tarihinden önceki **on iki ay** içinde veya rüçhan hakkı talep edilmişse rüçhan hakkı tarihinden önceki **on iki ay** içinde ve aşağıda sayılan durumlarda açıklama yapılmış olması buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkilemez:*

a) Açıklamanın buluşu yapan tarafından yapılmış olması.

b) Açıklamanın patent başvurusu yapılan bir merci tarafından yapılmış olması ve bu merci tarafından açıklanan bilginin;

1) Buluşu yapanın başka bir başvurusunda yer alması ve söz konusu başvurunun ilgili merci tarafından açıklanmaması gerektiği hâlde açıklanması.

2) Buluşu yapandan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bilgiyi edinmiş olan üçüncü bir kişi tarafından, buluşu yapanın bilgisi veya izni olmadan yapılan başvuruda yer alması.

c) Açıklamanın buluşu yapandan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bilgi elde eden üçüncü kişi tarafından yapılmış olması.

(2) Birinci fıkraya göre, başvurunun yapıldığı tarihte patent veya faydalı model isteme hakkına sahip olan her kişi buluşu yapan sayılır.

(3) Birinci fıkranın uygulanmasından doğan sonuçlar, süreyle sınırlı değildir ve her zaman ileri sürülebilir.

(4) Birinci fıkranın uygulanması gerektiğini ileri süren taraf, şartların gerçekleştiğini veya gerçekleşmesinin beklendiğini ispatla yükümlüdür.

EPC'ye göre "zarar verici olmayan açıklamalar" ise aşağıdaki gibidir (vurgu tarafımızca ilave edilmiştir):

Madde 55

1) 54 üncü Maddenin uygulanması için, buluşun açıklanması şayet o Avrupa patent başvurusunun yapılmasından önceki **altı aydan** daha önce meydana gelmemişse ve aşağıdaki nedenler sebebiyle veya onların sonucunda olmuş ise, dikkate alınmayacaktır:

a) başvuru sahibi veya onun hukuki görüş selefi aleyhine bir suistimal veya

b) başvuru sahibinin veya onun hukuki görüş selefinin bir resmi veya resmi nitelikte sayılan, 30 Kasım 1972'de değişikliğe uğrayan 22 Kasım 1928'de Paris'te imzalanan uluslararası sergilerle ilgili Sözleşme kapsamındaki uluslararası sergide buluşu teşhir etmiş ise.

2) 1 inci fıkranın (b) bendinin söz konusu olması halinde, 1 inci fıkra hükmünün uygulanabilmesi için, başvuru sahibinin, Avrupa patent başvurusunu yaparken, Yönetmelikte belirtilmiş olan süre ve şartlara uygun olarak buluşunu sergilediğini belirtir ve bunu destekleyen belgeyi verir.

Yukarıdaki SMK Md. 84 ve EPC Md.55'te yer alan içeriklerin basit bir karşılaştırması aşağıdaki Tablo-1'deki gibi sunulabilir.

Tablo-1. SMK ve EPC'ye göre zarar verici olmayan ya da buluşa patent veya faydalı model verilmesini etkilemeyen açıklamalara ilişkin örnek bir karşılaştırma tablosu.

	SMK	EPC
Hoşgörü Süresi	12 ay	6 ay
Hoşgörü süresinin nereden geriye doğru hesaplanacağı	Başvuru ya da rüçhan tarihi [Md.84(1)] <i>Not: Paris Sözleşmesi Md. 4 C (1)'e göre başvuru tarihinden geriye doğru 12 ay rüçhan süresi hesaba katıldığında, başvuru tarihinden 24 ay öncesine kadar hoşgörü süresi uygulanabilmektedir.</i>	Başvuru tarihi [Md.55(1)] <i>Not: EPO Genişletilmiş Temyiz Kurulu'nun konsolide edilmiş G 3/98 ve G 2/99 vaka kararlarına göre rüçhan tarihi esas alınmaz. Dolayısıyla başvuru tarihinden en fazla 6 ay öncesine kadar hoşgörü süresi uygulanabilmektedir.</i>
Açıklamayı yapan kişi	- Buluş sahibi ya da başvuru yapma hakkına sahip olan kişi [Md.84(1)(a), Md.84(2)] - Patent başvurusu yapılan merci - Buluşu yapan kişinin <u>hata sonucu yayımlanan</u> başvurularında [Md.84(1)(b)(1)] - Buluşu yapandan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bilgiyi edinerek, buluşu yapanın bilgisi veya izni olmadan başvuru yapan üçüncü kişi başvurularında [Md.84(1)(b)(2)]	- Suistimalci üçüncü kişi [Md.55(1)(a)] - Buluşçu ya da hukuki görüş selefi [Md.55(1)(b) ve Md. 55(2)] <i>Not: Resmi bir otorite tarafından hata sonucu yayımlanan önceki bir başvuru İstisna teşkil etmeksizin hakları olumsuz etkiler (EPO Teknik Temyiz Kurulu'nun T 585/92 numaralı vaka kararı, kısaca T 585/92)</i>
Açıkça kötüye kullanım halleri (<i>İng.: evident abuse</i>)	Buluşu yapandan doğrudan doğruya veya dolaylı olarak bilgiyi edinmiş olan üçüncü bir kişi tarafından yapılan - açıklama [Md.84(b)(2)] - başvuru [Md.84(c)]	Başvuru sahibi veya onun hukuki görüş selefi aleyhine bir suistimal <i>Not: Bir suistimal olduğunun kanıtlanması şartı aranmaktadır (T 585/92 ile uyumlu T 436/92).</i>
Sergilerde yapılan teşhirler	Olumsuz etkilemez [Md.84(a)]	Olumsuz etkilememesi şartlara tabidir [Md.55(2), Yön. Md.25, EPO İnceleme Yönergesi A-IV, 3]: - Teşhirin öncesinde, sınai hakların korunmasından sorumlu bir otoritenin sergide bulunan bir temsilcisinden tasdikli, buluşun anlatıldığı bir sertifika alınması; - Başvurunun gerçekleştirilmesi sırasında sergi teşhirinin deklare edilmesi ve sertifikanın başvuru tarihinden itibaren en geç 4 ay içerisinde sunulması. - Sadece EPO Resmi Gazetesi'nde (OJEPO) önceden belirtilen uluslararası sergilerde uygulanabilir

Görüldüğü üzere ülkemizde geçerli olan SMK uyarınca TÜRKPATENT ve yetkili mahkemelerimiz nezdinde zarar verici olmayan açıklamaların bazıları, imzacısı olduğumuz EPC ile kurulmuş olan EPO ve dolaylı olarak UPC nezdinde sınai mülkiyet haklarını olumsuz etkileyebilmektedir. Benzer şekilde, sınai mülkiyet koruması istenebilecek çeşitli ülkelerdeki yasalara göre zarar verici olmayan açıklamaların birbirinden farklı sınırlamalara tabi olduğunu öngörmek mümkündür. Örnek olarak, Ağustos 2024 itibarıyla PCT imzacısı çeşitli ülkelerdeki hoşgörü süre ve şartlarını gösteren bir çizelgeye https://www.wipo.int/export/sites/www/scp/en/national_laws/grace_period.pdf adresinden erişilebilir.

Başvuru tarihinin öncesinde yapılmış, ancak başvuru tarihinde henüz yayımlanmamış olan diğer başvuruların etkisi

Yukarıda değerlendirilen hususlara ilaveten; gerek EPC Md.54(3) gerekse SMK Md.83(3) uyarınca, aynı otorite nezdinde başvuru tarihinin öncesinde sunulmuş olan ve bu tarihin sonrasında yayımlanan başvuruların içeriği, yenilik değerlendirmesi için tekniğin bilinen durumu dahilindedir. Yani mevcut buluş sahibi ya da bir üçüncü kişi tarafından aynı otoriteye (EPO'ya veya TÜRKPATENT'e) başvuru tarihinin öncesinde sunulmuş olup, sonrasında geçerli biçimde yayımlanan başvurular, mevcut başvurunun yeniliğini ortadan kaldıracaktır ancak EPC Md.56 ve SMK Md.83(5) belirtildiği üzere, buluş basamağı değerlendirmesinde dikkate alınamazlar. Benzer yaklaşımın başka hukuki yetki alanlarında da geçerli olabileceğini öngörmek mümkündür.

Önceki tarihli açıklamanın yetersiz olduğu durumlar

Önceki tarihte kamu için erişilir durumdaki içerikler, buluş konusunun ilgili olduğu teknik alanda uzman bir kişi tarafından, ilgili alandaki yaygın genel bilgiler de dikkate alındığında buluşun uygulanabilmesini sağlayacak şekilde yeterince açık şekilde sunulmamış ise, tekniğin bilinen durumu dahilinde olmadıkları kabul edilir (T 206/83 ve T 26/85). Dolayısıyla zorunlu hallerde yapacağınız açıklamalarda sadece elde edilen faydaları anlatmanızı, buluşunuzun çalışma biçimine ve bunun için gerekli teknik unsurlara değinmemenizi öneririz.

Çalışanların buluşları

SMK Md.113 uyarınca; çalışanların bir işletme veya kamu idaresinde yükümlü olduğu faaliyeti gereği gerçekleştirdiği ya da büyük ölçüde işletme veya kamu idaresinin deneyim ve çalışmalarına dayanarak, iş ilişkisi sırasında yaptığı buluş, hizmet buluşudur; bunların dışında kalan buluşlar ise serbest buluş olarak kabul edilir. Öğrenciler ve ücretsiz olarak belirli bir süreye bağlı olmaksızın hizmet gören stajyerlerin buluşları da hizmet buluşu olarak değerlendirilir. Benzer şekilde, diğer kanuni düzenlemeler ve taraflar arasında yapılan sözleşme hükümleri saklı kalmak şartıyla, kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanların buluşları da hizmet buluşudur. SMK'nın yürürlüğe girdiği tarihten bu yana akademisyenlerin buluşları da bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Hizmet buluşuna dair bildirim yükümlülüğünün sınırlarını çizen SMK Md.114'e göre şunlar dikkate alınmalıdır:

- (1) Çalışan, bir hizmet buluşu yaptığında, bu buluşunu yazılı olarak ve geciktirmeksizin işverene bildirmekle yükümlüdür. Buluş birden çok çalışan tarafından gerçekleştirilmişse, bu bildirim birlikte yapılabilir. İşveren, bildirimin kendisine ulaştığı tarihi, bildirimde bulunan kişi veya kişilere gecikmeksizin ve yazılı olarak bildirir.
- (2) Çalışan, teknik problemi, çözümünü ve hizmet buluşunu nasıl gerçekleştirmiş olduğunu, bildiriminde açıklamak zorundadır. Buluşun daha iyi açıklanması bakımından varsa resmini de işverene verir.
- (3) Çalışan, yararlanmış olduğu işletme deneyim ve çalışmalarını, varsa diğer çalışanların katkılarını ve bu katkıların şeklini, yaptığı işle ilgili olarak aldığı talimatları ve söz konusu katkılar yanında kendisinin katkı payını da belirtir.
- (4) İşveren, bildirimin kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde, bildirimin hangi hususlarda düzeltilmesi gerektiğini çalışana bildirir. Talepte bulunulmaması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen bildirim geçerli sayılır.
- (5) Çalışanın bu Kanunda öngörülen şekilde bildirimde bulunabilmesi için, işveren gereken yardımı göstermek zorundadır.
- (6) Çalışan, hizmet buluşunu, serbest buluş niteliği kazanmadığı sürece gizli tutmakla yükümlüdür.

Hizmet buluşları için patent başvurusu yapılmasına yönelik SMK Md.116'nın hükümleri ise aşağıdaki gibidir:

- (1) *İşveren, kendisine bildiri yapılan hizmet buluşu için tam hak talebinde bulunmuşsa patent verilmesi amacıyla ilk başvuruyu Kuruma yapmakla yükümlüdür. Ancak işveren, işletme menfaatleri gerektiriyorsa, patent başvurusu yapmaktan kaçınabilir. İkinci fıkra hükmü saklı kalmak kaydıyla, başvuru yapmaktan kaçınılması durumunda, buluş için işverenin ödemesi gereken bedelin hesaplanmasında, patent alınmamasından kaynaklanan çalışan aleyhine muhtemel ekonomik kayıplar göz önünde tutulur.*
- (2) *İşverenin hizmet buluşu için Kuruma ilk başvuru yükümlülüğü;*
 - a) Hizmet buluşunun serbest buluş niteliği kazanması,*
 - b) Çalışanın, buluşu için başvuru yapılmamasına rıza göstermesi,*
 - c) İşletme sırlarının korunmasının başvuru yapmamayı gerektirmesi,**hâllerinden en az birinin gerçekleşmesiyle ortadan kalkar.*
- (3) *Hizmet buluşu serbest buluş niteliği kazanmışsa, çalışan bizzat başvuru yapma hakkına sahiptir.*

- (4) İşveren, tam hak talebinde bulunmuş olduğu hizmet buluşu için başvuruda bulunmaz ve çalışanın belirleyeceği süre içinde de başvuruyu yapmazsa, buluş serbest buluş niteliği kazanır.
- (5) İşveren, hizmet buluşu için tam hak talebinde bulunmuşsa, söz konusu buluşun yabancı bir ülkede de korunması için başvuruda bulunabilir.
- (6) İşveren, çalışanın talebi üzerine, patent almak istemediği yabancı ülkeler için buluşu serbest bırakmak ve bu ülkelerde çalışana patent almak için talepte bulunma imkânını sağlamakla yükümlüdür. Buluşun serbest bırakılması, rüçhan hakkı süresinin geçirilmemesi açısından, makul bir süre içinde yapılır.
- (7) İşveren, çalışanın yabancı ülkelerde patent alabilmesi amacıyla buluşu serbest bırakırken, bu ülkelerde uygun bir ücret karşılığında buluşu kullanabilmek için inhisari olmayan nitelikte bir kullanım hakkını saklı tutma ve saklı tuttuğu bu hakkından doğan menfaatlerine zarar verilmemesini talep etme hakkına sahiptir.

Yukarıdaki hükümler uyarınca buluşçuların, buluşlarının bir hizmet buluşu olup olmadığını dikkatle değerlendirmeleri; eğer hizmet buluşu ise bildirim yükümlülüklerini gecikmeksizin yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu bağlamda özellikle çalışanların, özellikle de akademisyenlerin, bilimsel makale ya da bildirim sunmadan önce işverenlerine buluş bildirimini yapmaları önem arz etmektedir.

Bu ilkelere uyulmadığı durumlarda söz konusu makale ya da bildirim, sonradan gerçekleştirilebilecek bir patent başvurusunun yenilik araştırmasında ortaya çıkacak ve hedeflenen koruma kapsamının büyük ölçüde daralmasına, hatta bazı hallerde tamamen kaybedilmesine yol açar. Yani işveren, orijinal buluşun sağlayacağı koruma kapsamına ve sınai mülkiyet değerine kıyasla çok azını elde edebilecek, hatta bazı durumlarda bunları tamamen kaybedecektir.

Bütün bunlara ilaveten, çalışanların buluşlarına ilişkin yasa hükümlerine uygun hareket edilmesi suretiyle, hak sahipliği hususunda doğabilecek çekişmelerden ve sınai mülkiyet hakkının gaspına ilişkin olası davalardan da kaçınılmış olacaktır.

ÖNERİLER:

- 1) **Henüz bir patent ya da faydalı model başvurusu yapmadıysanız buluşunuzun tekniğin bilinen durumu kapsamına girmesini önleyiniz:**

Buluşun korunması istenen ülkelere erken aşamada karar vermek güçtür; zira ticari ve endüstriyel açılardan yapılacak değerlendirmeler, yatırımcı arayışları gibi hususlarda acele edilmesi isabet-siz hamlelere yol açabilir. Dolayısıyla olabildiğince çeşitli coğrafyalarda karşılaşılabilecek olası engellerin peşinen azaltılması doğrultusunda, zarar verici olmayan açıklamaların mümkün olan en dar kapsamıyla ele alınmasında yarar vardır. Bunun için SMK Md. 84 yerine SMK Md.55'e göre hareket edilmesi daha güvenlidir. Özetle buluşçu, yaptığı geliştirmeye ilişkin bilgileri açıklamakta son derece ketum davranmalıdır. İmalatçı, yatırımcı, kreditor, proje destekleyici kuruluşlar gibi taraflara buluşu açıklamaktan kaçınılması mümkün değilse, olası bir suistimalin kanıtlanabilmesi için mutlaka bir gizlilik sözleşmesi imzalatılmasını öneririz. Bu sayede gizliliğin ihlalinden olumsuz etkilenmemeyi başarabilirsiniz.

Akademik kariyer puanı ya da ticari tanıtım amacıyla ortaya konacak sempozyum bildirimi, sözlü sunum, poster sunumu, bildiri özeti sunulması gibi faaliyetlerde buluşun yeterince açıklanmamasında yarar vardır. Diğer bir deyişle, ortaya konan teknik geliştirmenin yenilik sağlayan unsurlarının ve bunların teknik etkileri gizli tutulmalı ve yalnızca elde edilen avantajlara vurgu yapılmalıdır. Böylelikle yapmayı planladığınız bir patent ya da faydalı model başvurunuzu olumsuz etkilemeksizin ticari veya akademik faaliyetlerinizi yükseltebilirsiniz.

Ayrıca, bağlı çalışan, akademisyen, öğrenci ya da stajyer olarak bir teknik geliştirme yaptıysanız bunu işvereninize ayrıntılarıyla ve gecikmeksizin bildirmenizi öneririz.

2) Halihazırda patent ya da faydalı model başvurunuz varsa ve yeni bir başvuru yapmayı planlıyorsanız:

Buluş sahibinin aynı konuda ve aynı otorite nezdinde ardışık başvuruları bulunması halinde, eğer bunlar birbiriyle rüçhan yoluyla bağlanmamış ise, sonradan yapılan başvuru yenilik değerlendirmesinde başarısız olacaktır. Dolayısıyla, önceki bir başvurunuzun kapsamıyla örtüşen ya da bunu kapsayan daha geniş bir isteme sahip olan sonraki tarihli bir başvurunuzun olumsuz etkilenmemesi için aşağıdaki seçenekler işe yarayabilir:

- I. İki başvurunun arasında 12 aydan daha kısa süre var ise bunlar arasında rüçhan bağı kurulması;
- II. İki başvuru arasında 12 aylık rüçhan süresinden daha uzun bir aralık var ise, önceki başvurunun yayından önce geri çekilmesi, böylelikle önceki başvurunun geçerli halde yayınlanmasının önüne geçilmesi.

Bu türden bir hamlenin özellikle, önceki başvurunun içeriğinden memnun olunmaması ve/veya sonraki tarihte yapılan başvurunun görece daha kapsamlı olması durumunda yararlı olacağını söylemek mümkündür.

Bu ilkelere uyulduğu takdirde bir buluşçunun olası patent korumasını kendi elleriyle tehlikeye atmasına pek olanak kalmamaktadır. Yine de not etmek gerekir ki olası senaryolar bunlarla sınırlı değildir; riskler/önlemler vakadan vakaya değişkenlik gösterebilir. Tasarılarınız ve gelişmeler hakkında patent vekilinizi önceden bilgilendirmenizi ve güncel tutmanızı önerir, başvurularınızda başarılar dileriz.

İbrahim Barış Sayar*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

AVRUPA BİRLİĞİ TASARIM HUKUKU REFORMU YENİLİKLER VE ETKİLERİ

I. Giriş

Milenyum sonrası dönemde yaşanan teknolojik gelişmeler ve bu gelişmelerin hayatımızın hemen her alanına etkileri herkesin malumudur. Akıllı telefonlardan tabletlere, insansı robotlardan yapay zekaya, NFT'lerden 3D yazıcılara, sanal dünyalardan kuantum bilgisayarlara ve dijital nesnelere kadar geniş bir yelpazede hemen her gün yeni teknolojik ilerlemeler kaydedilmektedir. Bu gelişmelerin günlük hayatımıza olduğu gibi ve belki de daha fazla hukuki sistemlere ve özellikle fikri ve sınai mülkiyet hukukuna etkisi bulunmaktadır.

Patent hukukunda yapay zekanın buluşçu olup olmayacağı, marka hukukunda dijital nesnelerde marka koruması gibi teknolojinin doğal süreçte getirdiği tartışmaların tasarım hukukunda da yansımaları bulunmaktadır. Bu kapsamda, 10 Kasım 2020 tarihinde neredeyse 20 yıllık bir geçmişi olan Avrupa Birliği ("**AB**") tasarım hukukuna ilişkin mevzuatın modernizasyonu çalışmaları başlatılmış, süreç

- Tasarımların hukuki korumasına ilişkin 23 Ekim 2024 tarihli ve 2024/2823 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹ ("**Tasarım Direktifi**") ve
- Topluluk tasarımlarına ilişkin 6/2002/EC sayılı Konsey Tüzüğü'nü tadil eden ve 2246/2002/EC sayılı Komisyon Tüzüğü'nü yürürlükten kaldıran 23 Ekim 2024 tarihli ve 2024/2822 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün² ("**AB Tasarım Tüzüğü**")

18 Kasım 2024 tarihli AB Resmi Gazetesi'nde yayımlanması ve yayımdan itibaren 20 gün sonra yürürlüğe girmesi ile tamamlanmıştır³.

AB üyesi ülkeler, Tasarım Direktifi'ni 9 Aralık 2027 tarihine kadar ulusal hukuklarına aktarmak için gerekli iç düzenlemeleri yapmakla yükümlüdürler. AB Tasarım Tüzüğü ise, AB üyesi ülkeler tarafından

1 Directive - EU - 2024/2823 - EN - EUR-Lex

2 Regulation - EU - 2024/2822 - EN - EUR-Lex

3 Ayrıca bkz: EUIPO, "Design Legislative Reform". Design Legislative Reform ve Design Reform - EUIPO

ayrıca iç hukuka aktarılmaya gerek kalmadan 1 Mayıs 2025 tarihinden itibaren (bir kısım düzenlemeler 1 Temmuz 2026 tarihinden itibaren) uygulanmaya başlayacaktır.

Tasarım yoğun sektörler AB Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın yaklaşık 16%'sını ve AB nezdindeki tüm işlerin 14%'ünü oluşturmaktadır⁴. Dolayısıyla AB tasarım hukuku reformunun tasarımcılar ve tasarım yoğun sektörler başta olmak üzere ilgili paydaşlar açısından önemli etkileri olması beklenmektedir.

II. Tasarım Direktifi ve AB Tasarım Tüzüğü ile Getirilen Yenilikler

AB tasarım hukuku reform paketinin gerekçelerinde, reformun temel hedefleri olarak tasarım tescil sisteminin basitleştirilmesi, daha erişilebilir ve verimli hale getirilmesi ile piyasadaki yeni teknolojilerle ilgili gelişmeler ışığında hukuki çerçevenin güncellenmesi gösterilmiştir.

1. Yeni Terminoloji – Avrupa Birliği Tasarımı

AB üyesi ülkelerin ulusal hukuklarında mevcut tasarım korumasına ek olarak, üniter nitelikte olan ve AB genelinde geçerli tasarım korumasını ifade eden “Topluluk Tasarımı” tanımı “Avrupa Birliği Tasarımı” olarak değiştirilmiştir. Bu değişiklik “Avrupa Birliği Markası” tanımıyla da uyumludur⁵.

Bu değişiklikte bağlantılı olarak “Topluluk Tasarımı Mahkemesi”, “Avrupa Birliği Tasarım Mahkemesi” olarak yeniden adlandırılmıştır.

2. Dijital Nesneler

Metaverse, sanal dünyalar, dijital nesneler, sanal gerçeklik oyunları gibi teknolojik ilerlemelerin fikri ve sınai mülkiyet hukuku kapsamında nasıl korunacağına ilişkin tartışmalar süregelmektedir⁶. Bu doğrultuda hem Tasarım Direktifi hem de AB Tasarım Tüzüğü tasarım korumasını genişleterek sanal/ dijital nesne ve ürünleri de koruma kapsamına dahil etmiştir.

Tasarım, bir ürünün tamamının veya bir kısmının, özellikle çizgiler, konturlar, renkler, şekil, doku ve/veya malzemeler olmak üzere ürünün kendisinin ve/veya dekorasyonunun özelliklerinden kaynaklanan ve bu özelliklerin hareketi, geçişi veya diğer her türlü animasyonu da içeren görünümü olarak tanımlanmıştır⁷.

4 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/10/10/intellectual-property-council-gives-its-final-approval-to-the-designs-protection-package/>

5 Avrupa Birliği Markasına ilişkin 14 Haziran 2017 tarihli ve 2017/1001 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü, m. 1/1.

6 Marka hukuku ile ilgili tartışmalar için örneğin bkz: <https://iprgezgini.org/2022/09/30/fiziksel-mal-ve-hizmetler-icin-yapilan-marka-tescilleri-metaverselerde-koruma-saglamaya-yetecek-mi-usptonun-gucci-ve-prada-kararlari-bu-konuya-isik-tutuyor/>

7 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (“**SMK**”) m. 55/1 uyarınca tasarım, “Ürünün tümü veya bir parçasının ya da üzerindeki süslemenin çizgi, şekil, biçim, renk, malzeme veya yüzey dokusu gibi özelliklerinden kaynaklanan görünümüdür.” şeklinde tanımlanmıştır.

Ürün ise fiziksel bir nesnede somutlaşıp somutlaşmadığına veya fiziksel olmayan bir biçimde gerçekleşip gerçekleşmediğine bakılmaksızın, bilgisayar programı dışındaki herhangi bir endüstriyel veya el sanatı ögesi olarak tanımlanmıştır ve aşağıdakileri de kapsar:

- a) Ambalajlar, eşya setleri, bir iç veya dış ortam oluşturmaya amaçlanan eşyaların mekansal düzenlemeleri ve birleşik bir ürüne monte edilmesi amaçlanan parçalar;
- b) Grafik çalışmalar veya semboller, logolar, yüzey desenleri, tipografik yazı karakterleri ve grafik kullanıcı arayüzleri⁸.

Bu yeni tanımlarla uyumlu olarak Tasarım Direktifi m. 26/1 uyarınca tasarım başvurularında görsel reproduksiyon, statik, dinamik veya animasyonlu olabilir ve çizimler, fotoğraflar, videolar, bilgisayar görüntülemesi veya bilgisayar modellemesi dahil olmak üzere genel olarak mevcut teknoloji kullanılarak uygun herhangi bir yolla gerçekleştirilebilir.

3. Çoklu Başvurular ve Ücretler

AB tasarım başvuruları, AB Tasarım Tüzüğü m. 35/1 uyarınca yalnızca Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi ("EUIPO") nezdinde yapılabilecektir. AB tasarım başvuruları yönünden basitleştirilmiş bir ücret rejimi öngörülmüş, ancak yenileme ücretleri özellikle 3 ve 4. yenilemeler yönünden önemli ölçüde arttırılmıştır. Bu politika ile tasarım başvurularının kolaylaştırılması ve fakat piyasada gerçekten kullanılan tasarım tescillerinin tescilli kalmaya devam etmesi hedeflenmektedir.

Çoklu tasarımlara ilişkin yeni düzenleme ile tasarımların dahil edilmesinin veya uygulanmasının amaçlandığı ürünlerin hepsinin Locarno Sınıflandırması'nın⁹ aynı sınıfına ait olması şartına tabi olmaksızın, birden fazla tasarımın tek bir çoklu başvuruda birleştirilmesine izin verilmektedir. AB tasarım başvuruları yönünden en fazla 50 tasarım bir tek başvuruda birleştirilebilir. Bu değişiklikle tasarımcılar farklı Locarno sınıfına dahil olan birden fazla tasarımı aynı başvuruda birleştirebileceklerinden, tescil ücretlerinde fiili bir azalma olacak, bu da tasarım tescil başvurusu sayısının artmasına yol açacaktır.

Türk hukukunda, SMK m. 61/7 uyarınca çoklu başvurularda, süslemeler hariç olmak üzere, tasarımın kullanıldığı veya uygulandığı her bir ürünün, aynı Locarno sınıfında dâhil olması gerekmektedir.

4. Tasarım Haklarına Yeni Sınırlamalar

Tasarım Direktifi m. 18/1 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 20/1 ile tasarım hakkının kapsamına iki yeni sınırlama öngörülmüştür. Bu doğrultuda "bir ürünün tasarım hakkı sahibine ait olduğunu belirtmek veya bu ürüne atıfta bulunmak amacıyla gerçekleştirilen eylemler" ile "yorum, eleştiri veya parodi amacıyla gerçekleştirilen eylemler" tasarım hakkı koruma kapsamı dışında bırakılmıştır. İlk sınırlama

8 SMK m. 55/2 uyarınca ürün, "Bilgisayar programları hariç olmak üzere, endüstriyel yolla veya elle üretilen herhangi bir nesnenin yanı sıra birleşik bir ürün veya bu ürünü oluşturan parçaları, ambalaj gibi nesneleri, birden çok nesnenin bir arada algılanan sunumlarını, grafik sembolleri ve tipografik karakterleri ifade eder." şeklinde tanımlanmıştır.

9 Bkz. <https://www.wipo.int/classifications/locarno/en/>

ürünlerin birlikte çalışabilirliğini sağlamayı amaçlarken, ikinci sınırlama ifade özgürlüğünü korumayı hedeflemektedir.

Türk hukukunda, SMK m. 59/3 (c) hükmü uyarınca ticari uygulamadaki dürüstlük kuralları ile bağdaşır olmak, tasarımın normal kullanımını gereksiz şekilde tehlikeye sokmamak ve kaynak göstermek şartları ile eğitim veya referans amaçlı çoğaltmalar tasarım hakkının kapsamı dışında bırakılmış, ve fakat Tasarım Direktifi m. 18/1 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 20/1 ile öngörülen sınırlamalar ile paralel bir sınırlama öngörülmemiştir.

5. Tasarım Özelliklerinin Görünürlüğü

Tasarım Direktifi ve AB Tasarım Tüzüğü ile bir ürünün tasarım özelliklerinin kullanım sırasında görünür olup olması gerekip gerekmediği hususu açıklığa kavuşturulmaktadır. Bu kapsamda görünürlük gerekliliğinin yalnızca birleşik ürünlerin bileşen parçaları için gerekli olduğu ve genel görünürlük şartının mevcut olmadığı açıkça düzenlenmiştir. Daha önce tartışmalı olan bu hususta Genel Mahkeme, T-494/12 sayılı ve 9 Eylül 2014 tarihli kararında¹⁰

“ ” şeklini haiz, bir kurabiye'nin çikolata dolgusuna ilişkin tasarım tescil talebini reddetmiştir.

AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 13¹¹ uyarınca bir AB tasarımının tescili için yapılan bir başvuruda görünür bir şekilde gösterilmesinin yanı sıra, bir ürünün tasarım özelliklerinin tasarım korumasından yararlanması için herhangi bir zamanda veya herhangi bir kullanım durumunda görünür olması gerekmez. Bu ilkenin istisnası, birleşik bir ürünün normal kullanımı sırasında görünür kalması gereken bileşen parçalarının tasarım korumasında söz konusudur.

6. Kültürel Miras

Tasarım Direktifi m. 13/3 uyarınca, AB üyesi ülkeler, bir tasarım başvurusunun ulusal çıkarları ilgilendiren kültürel mirasa ait unsurların tamamen veya kısmen yeniden üretimini içermesi halinde tescilinin reddedileceğine ilişkin düzenleme yapabileceklerdir. Eğer tasarım tescil edilmişse, bu durum bir hükümsüzlük sebebi olarak da öngörülebilecektir. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 26'da kültürel mirasa örnek olarak anıtlar, bina kompleksleri, eski eserler, el sanatları ve kostümler verilmiştir.

7. Yedek Parça Koruması

Avrupa Yeşil Mutabakatı¹² kapsamında ürünlerin tamir edilebilir olması, sürdürülebilir bir ekonominin merkezinde yer almaktadır. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 33 ila 35 arasında vurgulandığı üzere,

¹⁰ CURIA - Documents

¹¹ Tasarım Direktifi Gerekçe m. 16.

¹² https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

tasarımı içeren veya tasarımın uygulandığı ürünün birleşik bir ürünün şekle bağlı bir bileşen parçasını oluşturduğu durumlarda¹³, birleşik bir ürünün orijinal görünümünü geri kazandıracak şekilde onarılmasına izin vermek amacıyla korunan tasarımların kullanımına ilişkin AB üyesi ülkelerin ulusal hukuklarındaki farklılıklar, AB iç pazarının kuruluşunu ve işleyişini doğrudan etkilemekte, iç pazarda rekabeti ve ticareti bozucu etki yapmakta ve hukuki belirsizliğe yol açmaktadır.

Bu nedenle Tasarım Direktifi m. 19, halihazırda AB Tasarımları yönünden uygulanmakta olan hüküm¹⁴ ile benzer “onarım maddesi” ile¹⁵ AB üyesi ülkelerin ulusal tasarım hukuklarının yeknesaklaştırılmasını hedeflemektedir. Bu kapsamda bileşen parçanın tasarımının görünümüne bağlı olduğu birleşik bir ürünün bileşen parçasını oluşturan ve orijinal görünümünü geri kazandırmak için¹⁶ söz konusu birleşik ürünün onarımı amacıyla kullanılan tescilli bir tasarıma koruma verilmemektedir.

Bu onarım hükmü tasarım hakkı ihlali iddiasına karşı bir savunma olarak öngörülmüştür. Onarım savunması, tüketicileri, (yanlış yönlendirilmemeleri ve) onarım için kullanılabilecek rakip ürünler arasında bilinçli bir seçim yapabilmeleri için, birleşik ürünün onarımı amacıyla kullanılacak ürünün ticari menşei ve üreticisinin kimliği hakkında ürün üzerinde açık ve görünür bir şekilde veya başka bir uygun biçimde usulüne uygun olarak bilgilendirmeyen birleşik bir ürünün üreticisi veya bileşen parçasının satıcısı tarafından ileri sürülemez.

Bununla birlikte birleşik bir ürünün bileşen parçasının üreticisi veya satıcısının, ürettikleri veya sattıkları bileşen parçalarının nihai olarak son kullanıcılar tarafından yalnızca birleşik ürünün orijinal görünümünü geri kazandıracak şekilde onarım amacıyla kullanılacağını garanti etmesi gerekmektedir¹⁷.

Yedek parçalara 8 Aralık 2024 tarihinden önce tasarım koruması sağlayan ulusal hukuk sistemleri için, ilgili AB üyesi ülke 8 Aralık 2024 tarihinden önce tescil başvurusu yapılmış tasarımlar için bu korumayı 9 Aralık 2032 tarihine kadar sağlamaya devam edecektir.

Türk hukuku kapsamında ise SMK m. 59/4 uyarınca birleşik ürünün görünümüne bağımlı olan parçaların, birleşik ürüne orijinal görünümünü yeniden kazandırmak üzere onarım amacıyla ve bu parçaların kaynağı konusunda yanıltıcı olmamak şartıyla tasarımın piyasaya ilk sürüldüğü tarihten üç yıl sonra kullanılması tasarım hakkının ihlali sayılmaz. Ayrıca SMK m. 59/5 hükmü kapsamında Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı’nca yayımlanan eşdeğer parçalar yönünden de benzer bir sınırlama öngörülmüştür.

13 Must-match yedek parçalar olarak adlandırılan, bileşenin tasarımının birleşik ürünün görünümüne bağlı olması gerekliliği, tasarım korumasının kapsamının sadece tasarım hakkı sahiplerinin fiilen ürün tekelleri elde etmelerini öneleyecek şekilde sınırlandırılması amacından kaynaklanmaktadır.

14 AB Tasarım Tüzüğü m. 20a.

15 Komisyona göre bu hükümle yedek parça piyasasının serbestleştirilmesi ve AB genelinde tüketicilerin onarım için daha erişilebilir yedek parçalara ulaşabilmesinin sağlanması hedeflenmektedir. Bu düzenlemeyle 10 yıl içerisinde Avrupalı tüketicilerin 340 ila 544 milyon Avro arasında tasarruf sağlayacağı öngörülmektedir. Bkz: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/12/05/council-and-parliament-strike-provisional-deal-on-design-protection-package/>

16 Örneğin hasarlı bir kapının onarılması veya bir arabanın eskisi gibi görünmesi için değiştirilmesi gereken kırık bir araba farı.

17 AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 20’de birleşik bir ürünün bileşen parçasının üreticisi veya satıcısının, uygun yollarla, özellikle de sözleşmeye dayalı yollarla, alt kullanıcıların bileşen parçalarını birleşik ürünün orijinal görünümünü geri kazandırmak amacıyla onarım dışında bir amaçla kullanma niyetinde olmadıklarından emin olmak için özen gösterme yükümlülüğü altında oldukları ifade edilmektedir.

8. 3D Baskı Teknolojisi

3D baskı teknolojilerinin endüstrinin farklı alanlarında giderek yaygınlaşması ve tasarım hakkı sahiplerinin korunan tasarımlarının hukuka aykırı olarak kopyalanmasını etkili bir şekilde önleme konusunda ortaya çıkan zorluklar göz önünde bulundurularak, hak sahiplerinin hukuka aykırı 3D baskı ile mücadele edebilmeleri için yeni bir münhasır hak öngörülmüştür.

Bu kapsamda Tasarım Direktifi m. 16/2 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 19/2 uyarınca, hak sahipleri, tasarımın dahil edildiği veya uygulandığı bir ürünün yapılmasını sağlamak amacıyla tasarımı kaydeden herhangi bir ortam veya yazılımın oluşturulması, indirilmesi, kopyalanması ve başkalarıyla paylaşılması veya dağıtılması fiillerinin yasaklanmasını talep edebilir.

9. Transit Ürünler Yönünden Uygulama

Tasarım Direktifi m. 16/3 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 19/3 uyarınca, tescilli bir tasarım hakkı (AB tasarım hakkı) sahibi, tüm üçüncü tarafların ticaret sırasında üçüncü ülkelerden tasarımın tescilli olduğu ilgili AB üyesi ülkeye (AB'ye), söz konusu AB üyesi ülkede (AB içinde) serbest dolaşıma girmemiş, tasarımın söz konusu ürünlere aynı şekilde dahil edildiği veya uygulandığı veya tasarımın temel yönleriyle bu ürünlerden ayırt edilemediği ve hak sahibinin izninin bulunmadığı ürünleri getirmesini önleme hakkına sahiptir.

Böylece tasarım hakkı sahipleri tasarım haklarını AB üzerinden transit olarak taşınan ürünlere karşı da ileri sürebileceklerdir. Tasarım Direktifi Gerekçe m. 29'da da tescilli tasarım hakkı sahiplerinin, tasarım hakkı ihlali teşkil eden ürünlerin ilgili AB üyesi ülke pazarına sunulması amaçlanmasa dahi, söz konusu ürünlerin özellikle transit, aktarma, depolama, serbest bölgeler, geçici depolama, dahilinde işleme veya geçici kabul de dahil olmak üzere tüm gümrük işlemlerine girişini ve yerleştirilmesini engelleme haklarının bulunduğu vurgulanmıştır.

10. Ulusal Tasarımların İdari Hükümsüzlüğü

Tasarım Direktifi m. 31/1 uyarınca, AB üyesi ülkeler, tarafların yetkili mahkemelere başvuru hakkı saklı kalmak kaydıyla, tescilli bir tasarımın hükümsüzlüğü hakkında karar verilmek üzere kendi fikri ve sınai mülkiyet hakkı ofisleri nezdinde etkin ve hızlı bir idari usul öngörebilirler.

Marka tescilleri yönünden öngörülen durumun aksine¹⁸, idari hükümsüzlük prosedürü tasarımlar yönünden bir seçenek olup AB üyesi ülkelerin böyle bir düzenleme yapma zorunluluğu bulunmamaktadır.

11. Yeni Fikri Mülkiyet Hakkı Sembolü

Tasarım Direktifi m. 24 ve AB Tasarım Tüzüğü m. 26a uyarınca, tescilli tasarım hakkı sahibi, tasarımın yer aldığı veya uygulandığı ürün üzerinde daire içine alınmış D harfinden oluşan sembolü ("D")

¹⁸ Üye Devletlerin markalara ilişkin yasalarının yeknesaklaştırılmasına yönelik 16 Aralık 2015 tarihli ve 2015/2436 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konseyi Direktifi m. 45/1 uyarınca, tarafların yetkili mahkemelere başvurma hakkı saklı kalmak kaydıyla, AB üyesi ülkeler bir markanın iptali veya hükümsüzlüğü hakkında karar verilmek üzere kendi fikri ve sınai mülkiyet hakkı ofisleri nezdinde etkili ve hızlı bir idari prosedür öngörürler.

kullanarak tasarımın tescilli olduğu konusunda kamuyu bilgilendirebilir. Bu bildirimde tasarım tescil numarası eşlik edebilir veya tasarımın sicildeki kaydına bir bağlantı sağlanabilir.

Tasarım Direktifi Gerekçe m. 37 ve AB Tasarım Tüzüğü Gerekçe m. 21 uyarınca bu yeni sembol, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler ve bireysel tasarımcılar tarafından tasarım korumalı ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırmak ve hem AB düzeyinde hem de ulusal düzeyde mevcut tasarım tescil rejimlerine ilişkin farkındalığı arttırmak amacıyla öngörülmüştür.

III. Sonuç

Uzun bir yasa yapım süreci akabinde AB yasa koyucular tarafından üzerinde uzlaşılan AB tasarım hukuku reformu, gerek AB düzeyindeki, gerekse de ulusal düzeydeki tasarım koruma rejimlerinin modern teknolojinin getirdiği zorluklara uyum sağlaması, modernizasyonu ve ulusal hukukların yeknesaklaştırılması noktasında önemli bir ilerleme teşkil etmektedir.

AB tasarım hukuku reformu ile temel olarak (i) tasarım korumasının modernize edilmesi, netleştirilmesi ve güçlendirilmesi, (ii) AB nezdinde tasarım korumasının erişilebilirliğinin artırılması, (iii) AB düzeyindeki ve ulusal düzeydeki tasarım koruma sistemlerinin birlikte çalışabilirliğinin güçlendirilmesi ve (iv) AB üyesi ülkelerin ulusal hukuklarında farklılaşan yedek parçalara ilişkin koruma rejiminin yeknesaklaştırılması amaçlanmaktadır.

Tasarım ve ürün kavramlarının tanımlarındaki değişiklikler, koruma kapsamının genişleyerek sanal/dijital (veya fiziksel olmayan) nesne ve ürünler, dijital alanlar, metaverse veya NFT nesneleri yönünden de tasarım korumasının elde edilmesine olanak sağlayacaktır. Çoklu başvurular ve ücret sisteminde yapılan değişiklikler bir yandan tasarım tescili elde edilmesini kolaylaştırmayı ve ucuzlatmayı öngörürken, diğer yandan yalnızca piyasada kullanılan ve hak sahibine maddi getiri sağlayan tasarım tescillerinin yenilenmesini hedeflemektedir.

Hak sahipleri ve muhtemel rakipler yönünden dikkate alınması gereken en önemli düzenlemelerden birisi onarım düzenlemesidir. Bu düzenleme tasarım hakkı ihlali iddialarına karşı belirli koşulların sağlanması halinde bir savunma olarak ileri sürülebilecektir. Öte yandan gerek 3D baskı teknolojisi-ne ilişkin, gerekse de transit ürünlere yönelik hükümler hak sahiplerinin tasarım haklarının ihlalini oluşturan fiillere karşı elini güçlendirmektedir.

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü ("WIPO") tarafından yayımlanan 2024 Dünya Fikri Mülkiyet Göstergeleri raporuna¹⁹ göre, 2023 yılında dünya çapında 1.19 milyon tasarım başvurusu yapılmıştır ve son yıllarda başvuru sayılarında önemli bir artış bulunmaktadır. Türk Patent ve Marka Kurumu 2023 yılında en çok tasarım başvurusu yapılan ilk 10 fikri ve sınai mülkiyet ofisi arasındadır. Bu doğrultuda AB aday ülkesi olan ülkemizin AB tasarım hukuku reformu ile getirilen yenilikleri irdeleyerek uygun düştüğü ölçüde SMK tasarım hukuku rejimini modernize etmesi beklenmektedir.

*LLM, Avukat / Marka Vekili, Esin Avukatlık Ortaklığı, baris.sayar@esin.av.tr

19 https://www.wipo.int/web-publications/world-intellectual-property-indicators-2024-highlights/assets/69723/941EN_WIPI_2024_WEB2.pdf

İsmail Kaya*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

BULUŞ BİLDİRİMİNDEN GÜÇLÜ BİR PATENT BAŞVURUSU YARATILABİLMESİ İÇİN VEKİL İLE BULUŞ SAHİPLERİ ARASINDAKİ İLETİŞİM VE İŞ BİRLİĞİNİN ÖNEMİ

Buluş sahibi olarak buluş ortaya koyan çalışan veya çalışanların, eğer buluş hizmet buluşu kapsamında ise 6769 Sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu (SMK) Mad.114/1 ve Çalışan Buluşlarına, Yükseköğretim Kurumlarında Gerçekleştirilen Buluşlara ve Kamu Destekli Projelerde Ortaya Çıkan Buluşlara Dair Yönetmelik (ÇBY) Mad.5/1'e göre buluşlarını yazılı olarak ve geciktirmeksizin işverene bildirmekle yükümlü oldukları bilinmektedir. SMK Mad. 114/2 ve ÇBY Mad.5/2 ise çalışanların işverene yaptıkları buluş bildirimlerinde buluşları ile ilgili açıklamak zorunda oldukları teknik unsurları düzenlenmektedir. Ancak SMK ve ÇBY'de kesin hükümler bulunmasına rağmen işverene yazılı olarak yapılan buluş bildirimlerinde, çalışanların buluşları ile ilgili gerekli ve yeterli teknik unsurları sağlamadıkları veya sağlayamadıkları durumlarla sıklıkla karşılaşılabilir. Gerekli ve yeterli teknik unsurları içermeyen buluş bildirimine yönelik tarifname takımı kaleme alacak vekilin, güçlü bir patent başvurusu yaratabilmesinin oldukça zor ve zahmetli bir süreç olabileceği bilinen bir gerçektir.

ÇBY Mad.5/4'de işverene yapılan bir buluş bildiriminin eksik yapılması halinde, işverenin söz konusu eksikliklerin giderilmesi için buluş bildiriminin kendisine ulaştığı tarihten itibaren iki ay içinde buluş sahibi olan çalışana bildirim yapabileceği hususu düzenlenmektedir. ÇBY Mad.5/5'de ise işverenin, bildirimdeki eksikliklerinin giderilmesinde gerekirse çalışanına yardımcı olması gerektiği belirtilmektedir. ÇBY Mad.5/5 buluş bildirimindeki eksikliklerin giderilmesinin sorumluluğun sadece çalışana yüklenmemesi, gerekli durumlarda işverenin de çalışanına yardımcı olması için bu sürecin içerisinde yer alması gerektiğini belirtir niteliktedir. Pratikte de teknik unsur ve açıklamalara yönelik eksikliklerin giderilmesini sadece çalışandan bekleme yaklaşımından ziyade, çalışan ve işvereni temsilen vekilin karşılıklı iletişim kanallarını kullanarak eksikliklerin giderilmesine yönelik iş birliği içerisinde olmaları gerekmektedir. Bu durum, buluş bildiriminin güçlü bir patent başvurusunun ortaya çıkabilmesi için çalışanlar yani buluş sahipleri ile vekilleri arasında olması gereken doğal iş birliği sürecidir. Bu çalışma buluş bildiriminde yer alan teknik açıklama ve unsurların yetersiz olduğu durumlarda, buluş sahipleri ile vekilleri arasındaki iş birliği ve iletişimin etkinliğini artırmaya yönelik değerlendirmeler içermektedir.

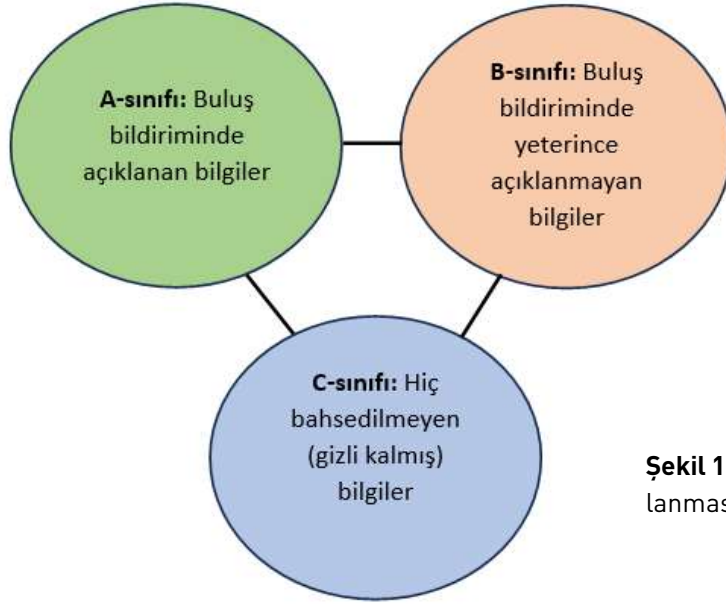
Vekilin, teknik açıklama ve unsurları yetersiz olan buluş bildirimindeki eksik bilgileri e-posta veya telefon yoluyla değil, iletişimin etkinliği açısından buluş sahipleri ile yapacağı yüz yüze toplantı yoluyla

sağlaması önerilmektedir. Buluş bildiriminde hak oranına sahip olan tüm buluş sahiplerinin katılım sağlayacağı mutlaka en az bir toplantı gerçekleştirmek, vekilin buluşun tüm teknik detaylarına ve unsurlara hâkim hale gelmesi, buluş bildiriminde buluşla ilgili açık olmayan hususları kesinleştirmesi ve istemlerin kurgulanmasında kendisine bir yol haritası belirlemesi açısından oldukça yararlı olacaktır. Vekilin bazı durumlarda buluş sahipleri ile birden fazla toplantı düzenlemesi de gerekebilmektedir. Buluş sahipleri ile yapılacak toplantının, iletişimin etkinliğini artırmak için mümkünse yüz yüze yapılması önerilmektedir. Çünkü yüz yüze yapılan toplantılar, vücut dilinin sağlayacağı imkanlar ile karşılıklı soru sormalar ile etkili bir iletişim kurmaya oldukça yardımcıdır. Eğer söz konusu toplantının yüz yüze olarak düzenlenebilmesi mümkün değilse, bir çevrimiçi toplantı da gerçekleştirebilir. Ancak çevrimiçi toplantının yukarıda bahsedilen aynı nedenlerle görüntülü arama şeklinde düzenlenmesi ve gerektiğinde ekran paylaşımları yapılması etkileşimi arttıran bir husus olacaktır. Gerçekleştirilecek toplantının konusunun buluş sahiplerinin buluş bildiriminde belirttikleri buluş başlığını içerecek şekilde oluşturulması, buluş sahiplerinin toplantı içeriğinin farkında olmalarını sağlamaktadır. Eğer dosya takibi için vekil tarafından buluş bildirimine atanan bir takip kodu varsa ve buluş sahipleri de buluş bildirimlerine atanan bu takip kodunu biliyorlarsa, söz konusu toplantının konusunda bu takip kodu da belirtilebilir. Bu sayede buluş sahiplerinin benzer konularda birden fazla buluş bildirimi bulunması durumunda, toplantının hangi buluş bildirimine yönelik olduğuna ilişkin buluş sahiplerinde oluşabilecek belirsizliğin önüne geçilmiş olmaktadır. Ayrıca buluş sahiplerinin toplantıda görüşülecek buluş bildirimi ile ilgili, toplantı öncesinde ön hazırlık yapabilmeleri için de toplantının konusunu önceden bilmeleri oldukça önemlidir. Vekilin de toplantı öncesinde bir ön hazırlık yapması, buluşla ilgili açık konular ve buluş sahipleri ile netleştirmesi gereken hususlara ilişkin kendisine küçük notlar hazırlaması gerekebilmektedir.

Diğer bir önemli husus ise buluş sahipleri ile gerçekleştirilecek toplantının, tarifname takimini kaleme alacak vekilin ve buluş bildiriminde buluş sahibi olan tüm kişilerin takvimlerine uygun bir gün ve saatte yapılmasıdır. Buluş sahiplerinden en az birisinin toplantıya katılım sağlayamaması, vekilin buluşla ilgili bazı teknik detaylara ulaşmasını zorlaştırabilir. Çünkü toplantıya katılım sağlayamayan buluş sahibinin sorumlu olduğu kısımla ilgili diğer buluş sahibi veya sahiplerinin yeterli teknik bilgiye sahip olamayacağı durumlarla karşılaşılabilir. Bu gibi durumların önüne geçmenin yolu toplantının, tüm buluş sahiplerinin katılım sağlayabileceği uygun gün ve saatte olacak şekilde düzenlenmesi olmaktadır. Buluş sahiplerine iletilen toplantı davetine yönelik olarak buluş sahiplerinden gelen toplantı yanıtlarının, vekil tarafından mutlaka kontrol edilmesi gerekmektedir. Eğer buluş sahipleri tarafından toplantı için önerilen yeni gün ve saat olursa, bu durum dikkate alınarak toplantının gün ve saati vekilin de takvimine uygun bir şekilde yeniden düzenlenebilir. Buluş sahipleri ile yüz yüze düzenlenen toplantılarda, toplantının yeri olarak mümkünse buluş sahiplerinin çalışma ortamına yakın olan ve şartları uygun ideal bir toplantı odası tercih edilebilir. Buluş sahiplerinin çalışma ortamına yakın olan bir toplantı odasının seçimi, vekilin buluş sahiplerine ve buluşlarına verdiği değeri göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca, toplantının buluş sahiplerinin çalışma ortamına yakın bir yerde düzenlenmesinin, vekilin buluşla ilişkin prototipleri, test ve deneme sonuçlarını yakından görmesi açısından da kolaylaştırıcı etkisi olacaktır.

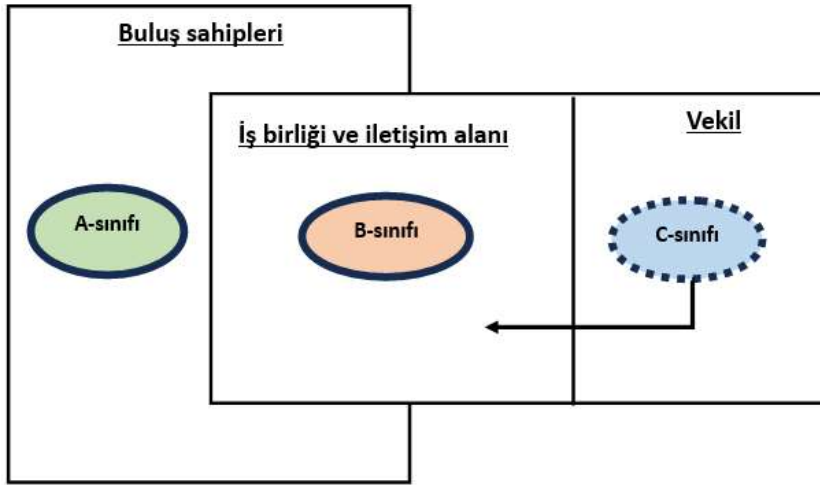
Buluş sahipleri buluşlarını açıklarken vekilin, gerekli durumlarda anlaşılmayan kısımları netleştirmek için ilave sorular sorması gerekmektedir. Buluş sahipleri genellikle mühendis, teknisyen, laborant gibi teknik kişiler olduklarından bu kişilerin, buluşlarını açıklarken buluşla ilgili bazı teknik detayları karşı tarafın bildiğini düşündükleri veya böyle varsaydıkları durumlarla sıklıkla karşılaşılabilir.

Bunun en yaygın örneği, buluş sahiplerinin buluşlarıyla ilgili vekile bilgi aktarırken, buluş sahiplerinin çalıştıkları kurum içerisindeki bazı teknik terim veya kısaltmaları ve örtülü ibareleri kullanmalarıdır. Bu gibi durumlarda vekilin buluş sahiplerinden daha detaylı açıklanma talep etmesi ve buluşun teknik derinliklerine inerek bilgiye erişmek için buluş sahiplerinin detaylı bilgileri sağlamasını teşvik edici bir rol üstlenmesi gerekmektedir.

Şekil 1. Buluş bilgilerinin buluş sahipleri tarafından açıklanması bakımından sınıflandırılması

Şekil 1’de bir buluşun içeriğinde bulunabilecek teknik detay ve unsurları içeren bilgiler üç sınıfa ayrılmış olarak verilmektedir. Buradaki A-sınıfı, buluş bildiriminde buluş sahipleri tarafından açıklanan ve vekilin en kolay şekilde elde edebildiği bilgileri ifade etmektedir. B-sınıfı, buluş sahiplerinin buluş bildiriminde açıklamadıkları bilgilerin yer aldığı sınıftır. B-sınıfı, vekilin buluş sahipleri ile kuracağı iletişim ve yapacağı toplantılar ile elde edebileceği bilgileri içeren sınıftır. Bu sınıfta yer alan bilgilere örnek olarak buluşun açıklanmayan zorunlu ve opsiyonel unsurları, teknik problem ve teknik etkiler, buluşun eksik çizimleri gibi bilgiler verilebilir. Bazı durumlarda buluş bildirimine konu buluş ile ilgili bazı bilgileri buluş sahiplerinden elde edebilmek sanıldığı kadar kolay olmayabilmektedir. C-sınıfında yer alan söz konusu bilgiler, buluş sahipleri tarafından gerek buluş bildiriminde gerekse de vekil ile gerçekleştirdikleri toplantılarda hiç açıklamadıkları, açıklamayı unuttukları yani gizli kalmış bilgilerdir. C-sınıfında yer alan bilgileri ortaya çıkarabilmek vekilin göstereceği çabaya bağlıdır. Vekilin bu sınıfta yer alan bilgileri ortaya çıkarabilmesi için, buluş sahipleri ile yapacağı toplantı veya toplantılarda sorgulayıcı ve meraklı bir yaklaşım sergilemesi oldukça önemlidir. Vekilin, buluş sahiplerinin buluşu geliştirme sürecinde karşılaştıkları sorun ve vakaların arka planını irdelemesi ve bununla ilgili buluş sahiplerine kilit sorular sorması, buluşa ilişkin hiç açıklanmamış C-sınıfında yer alan kıymetli bilgilere ulaşmasına yardımcı olabilmektedir. Vekilin C-sınıfında yer alan bilgilere ulaşabilmesi için gerek verilen buluş bildiriminde gerekse de buluş sahiplerinin anlatımlarında küçük ayrıntıları göz ardı etmemesi gerekmektedir. Çünkü buluş sahiplerinin buluş bildiriminde ve vekil ile yapılan toplantıda hiç değinmediği, ancak vekilin dikkatini çeken küçük bir detayın arkasında buluşa ait çok önemli bir bilgi veya unsur gizlenmiş olabilir. Bu nedenle vekilin, C-sınıfındaki bilgilere ulaşabilmesi tamamen sorgulayıcı kimliğini ön planda tutmasıyla mümkün olacaktır.

Şekil 2. Buluş sahipleri ile vekilin iş birliği ve iletişim sürecinde ilgili bilgi sınıflarındaki buluşa ait bilgilerin elde edilmesi

Şekil 2’de vekilin buluş sahipleri ile etkili iş birliği ve iletişimi sayesinde B-sınıfı ve C-sınıfındaki buluş bilgilerine ulaşabileceği gösterilmektedir. Vekilin bu bilgilere ulaşabilmesi için, eğer varsa buluş bildirimine konu buluşun bir prototipini incelemesi de oldukça önemlidir. Bu prototip, buluş özellikle bir çalışan mekanizmaya ilişkin buluş ise, tarifname takımının hazırlığı esnasında vekile oldukça yardımcı olmaktadır. Prototipin incelenmesi C-sınıfındaki bazı buluş bilgilerine ulaşabilmek için vekile ilham kaynağı olabilir. Vekil, eğer gerekliyse (örneğin özellikle kimya ve ilaç sektöründeki buluşlarda), buluşun farklı şartlarda yapılan test ve denemelerine ilişkin sonuçlarını, başarılı ve başarısız numuneleri incelemeyi de buluş sahiplerinden talep edebilir. C-sınıfındaki buluş bilgilerine örnek olarak buluşun alternatif yapılanmaları gösterilebilir. Vekilin buluş sahipleri ile gerçekleştirdiği toplantılarda genellikle buluşun tercih edilen mevcut yapılanması üzerinde görüşülmekte; ancak buluşun alternatif yapılanmaları göz ardı edilebilmektedir. Ancak vekilin, buluşun alternatif yapılanmalarını da sorgulaması gerekmektedir. Bu sorgulamada buluş sahiplerine “Birisi buluşunuzun etrafından dolaşmak isterse, aynı sonuca hangi unsuru değiştirerek ulaşabilmesi mümkün olabilir?” gibi kilit sorular sorulabilir. Çoğunlukla C-sınıfında yer alan alternatif yapılanmalara ilişkin bilgiler, istemlerin kurgulanmasında, özellikle alt istemlerin kurgulanması için önem arz etmektedir.

Vekilin, buluş sahiplerinin sadece buluşa ilişkin teknik unsur ve detaylara ilişkin bilgilerinden değil gerektiğinde tekniğin bilinen durumuna ilişkin bilgilerinden de yararlanması gerekmektedir. Çünkü buluş sahipleri ilgili teknik alana hâkim uzman kişiler olduklarından, ilgili teknik alandaki mevcut durum, rakip ve ürün bilgilerine de hâkim kişilerdir. Bu nedenle buluş sahipleri, vekile buluşla ilgili rakip veya ürün bilgisi veya buluşa daha yakın bir kaynak hakkında faydalı bilgiler sağlayabilir. Bu bilgiler çoğunlukla, buluş bildiriminde açıklandığı için A-sınıfı veya vekille kurulan iletişim esnasında çoğunlukla buluş sahipleri tarafından açıklandığı için B-sınıfında yer alan bilgiler olmaktadır.

Vekil, bir buluş bildirimine ilişkin olarak yapacağı tarifname takımı hazırlığını, belirli süreli bir projenin ilk fazı olarak ele almalıdır. Söz konusu ilk faz, buluş bildiriminin alındığı tarih ile tarifname takımının hazırlanarak resmi ofise sunulması ile neticelenen buluş bildiriminin resmi patent başvurusuna dönüştüğü tarih arasındaki süreçtir. Vekil söz konusu ilk fazda, patent başvurularının içeriğini zenginleştirip güçlü patent başvuruları ortaya koyabilmek için buluş sahipleri ile iş birliği içerisinde olmalı ve etkili iletişim kurmalıdır.

Sonuç olarak:

- Vekilin buluş sahipleri tarafından verilen buluş bildirimini güçlü bir patent başvurusuna dönüştürebilmesi, A-sınıfı buluş bilgilerinin yanı sıra, B-sınıfı ve C-sınıfı buluş bilgilerine de ulaşabilmesine ve bu bilgileri patent başvurusuna yansıtabilmesine bağlıdır. Bu da vekilin buluş sahipleri ile etkin bir iş birliği içerisinde olması ve etkili iletişim kurması ile sağlanabilir.
- Vekilin, buluş sahipleri ile yapacağı iş birliği ve kuracağı etkili iletişim sürecinde sadece elde ettiği B-sınıfı bilgilerle yetinmeyip, varsa C-sınıfı bilgileri de açığa çıkarabilmesi gerekmektedir.
- Özellikle C-sınıfı buluş bilgilerini açığa çıkarabilmek vekilin göstereceği çaba, meraklı olması ve sorgulayıcı kimliğini ön planda tutmasına bağlı olmaktadır.

*Fikri Haklar Teknik Müdürü, BSH Ev Aletleri San. ve Tic. AŞ, ismail.kaya@bshg.com

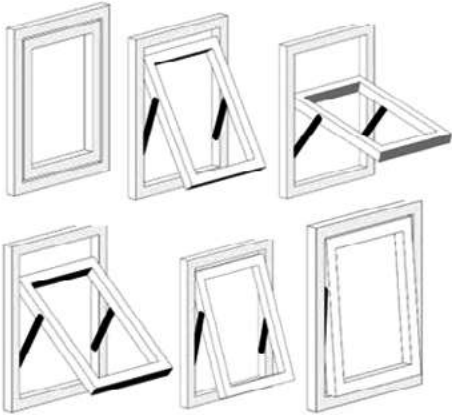
Mine Akarsu*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

HAREKET MARKALARININ TESCİLİ: GÜNCEL EUIPO TEMYİZ KURULU KARARINA BAKIŞ

Avrupa Birliği Fikri Mülkiyet Ofisi (EUIPO) Temyiz Kurulu, verdiği 24 Ocak 2024 tarihli karar¹ ile hareket markalarının ayırt edicilik incelemesi konusundaki ilkeleri bir kez daha hatırlatmıştır.

Almanya’da mukim KCT GmbH ction Co. KG şirketi 26 Temmuz 2023 tarihinde pencere açılışına dair bir hareket sekansının tescili için 12. Sınıfta “seyir araçları için araç pencereleri²” mallarını kapsar şekilde geleneksel olmayan marka başvurusunda bulunmuştur.

Başvuru, EUIPO tarafından yapılan incelemede, AB Marka Tüzüğü’nün 7(1)(e)(ii)³ maddesindeki mutlak ret sebebi gösterilerek ayırt edici karakter yoksunluğundan reddedilmiştir. Başvuru konusu altı saniyelik video dizisinde pencerenin açılıp kapanması gösterilmektedir. Uzman, bu hareketi teknik işlevin

1 EUIPO 2. Temyiz Kurulu’nun 28 Ekim 2024 tarihli R 740/2024-2 numaralı kararı https://euipo.europa.eu/copla/trademark/data/018906690/download/CLW/APL/2024/EN/20241028_R0740_2024-2.pdf?app=caselaw&casenum=R0740/2024-2&trTypeDoc=Human&sourceLang=de [Erişim tarihi: 18.12.2024]

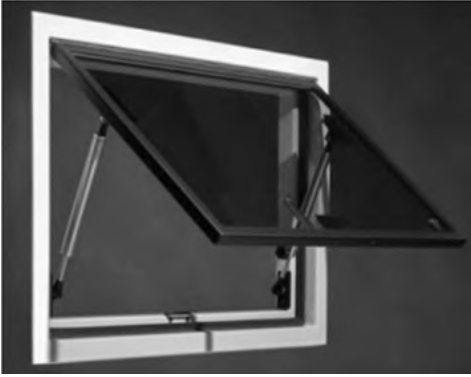
2 Almanca orijinal tanım “Fahrzeugfenster für Exfoliationsmobile” olarak yazılmışmışken kararda İngilizcesi “Vehicle windows for exfoliating motors” olarak belirtilmiştir.

3 REGULATION (EU) 2017/1001 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 14 June 2017 Article 7(1)(e)(ii) “the shape, or another characteristic, of goods which is necessary to obtain a technical result”

nasıl elde edildiğini gösteren bir temsil olarak nitelendirmiştir. Ayrıca uzman, pencere açılış kapanış hareketinin temsilde bir marka olarak nitelendirilebilecek şekilde çarpıcı veya dikkat çekici hiçbir şey görünmediğini, pencere ve menteşelerin standart olduğunu ve açma ve kapama hareketinin de beklendiği gibi gerçekleştiğini belirtmiştir. Herhangi bir süsleme, renk veya kelime ögesi de bulunmadığından bu ibarenin ticari kaynak gösterme fonksiyonu taşıdığı tespit edilememiştir.

Başvuru sahibi ret kararına ilk itirazını yapmışsa da bu itiraz da kabul görmediğinden aşağıda özetlenen gerekçelerle verilen ret kararına karşı Temyiz Kurulu nezdinde üst itiraz yapılmıştır.

- İşaret yanlış tanımlanmıştır; bu bir hareket markasıdır. Sunulan videoda, pencere açılır ve bir mekanizma içinde kapanır. Açıldığında pencere paneli, sabit çerçeveye göre aşağı ve dışa doğru eğilir, hareket eden pencerenin her iki yanında siyah destek çubukları görünür.
- Rakip firmaların ürünlerinde klipsli pencereler çerçeveye doğru yukarı asılıdır ve o noktadan katlanır, pencere kasası üst çerçeveye tutturulmuştur. Aşağıdaki resim örnek olarak sunulmuştur:

- Örnek olarak sunulan pencerelerin hareketi, başvuru konusu pencerenin hareketinden tamamen farklıdır. Örnek pencerede, çerçeve dışarı doğru daralır ve sabit pencere çerçevesinin üst kısmına sıkıca yerleştirilmiş dönen bir hortum vardır.
- İnceleme Dairesi değerlendirmede ortalama tüketicinin dikkat seviyesini hatalı değerlendirmiştir. Oysa ki tüketici bu gibi ürünlerde tıpkı yedek parça ürünlerinde olduğu gibi ortalamanın üzerinde bir dikkat göstermektedir zaten aynı sektörde benzer ürünler üreten çok az üretici vardır.
- Farklı açılış kapanışlara sahip pencere görselleri delil olarak sunulmuştur:

Tescili istenen ibare, yukarıdaki modellerden farklı, benzersiz ve orijinaldir ve bu nedenle de kaynak gösterme işlevini yerine getirmektedir. Tüketici, başvuruya konu edilen pence-reyi gördüğünde işaretin sahibi olan üretici tarafından piyasaya sunulduğunu anlayacaktır. Başkaca bir renk vb. unsur bulunmaması bu algıyı değiştirmez.

- Ayrıca başvuru konusu işarete, piyasadaki çoğu üründe bulunan gümüş rengi desteklerden farklı olarak siyah destek çubukları bulunmaktadır. Dışarıdan da görülebilen bu siyah destekler, herkes tarafından fark edilebilen benzersiz bir açılma hareketiyle piyasada bilinmektedir. Kaynak gösterme işlevini de yerine getiren bu siyah destekler, küçük bir ayırt edici özellikten daha fazlasıdır.

Burada bir es vererek teknik bilgi içerisinde okuyucularımızı daha fazla sıkmadan Temyiz Kurulunun tahmin edilebilecek nitelikteki kararının gerekçelerine geçmek isterim.

Kurul, 7(1)(e) maddesinin amacını, marka koruması sahibine, tüketicinin rakiplerin ürünlerinde de arayabileceği teknik çözümler veya işlevsel özellikler üzerinde bir tekel sağlamasını önlemek olarak özetler. Aynı sebeple, teknik ve işlevsel özellikler bakımından koruma sağlayabilecek tasarım ve patent gibi haklar bakımından da koruma süreleri sınırlıdır. Söz konusu başvuruda ilgili işaret, pencerenin çalışma prensibinin görülebildiği, basitçe stilize edilmiş 6 saniyelik bir görüntü dizisinden oluşur. Pencere başlangıçta kapalıdır, sonra yavaşça açılır ve tekrar kapatılır. *(Bu noktada kararda, yukarıda sunulan görsele yer verilmiş; hareketin safhaları tek tek belirtilmiştir.)*

Başvuru sahibi temyiz gerekçesinde penceresinin hareketinin alışılmadık/benzersiz olduğunu belirtmektedir. Başvuru sahibinin görüşüne göre de bu karakteristik özellik tam olarak bu hareketin teknik bir sonucu olarak ortaya çıkar.

İlgili maddenin ret gerekçesi olarak uygulanması yalnızca işaretin tüm temel özelliklerinin işlevsel olduğu durumlarda söz konusu olur; şekil veya özellik açısından önemli olan dekoratif ve işlevsel olmayan bir unsur bulunması durumunda işaretin marka olarak tescili reddedilmez. İnceleme konusu başvuruda böyle bir unsur da mevcut değildir.

Yukarıda başvuru sahibinin, kendi penceresinin açılış şeklinin benzersiz olduğundan bahsettiğini açıklamıştık. Temyiz kurulu tam da bu noktada Lego⁴ kararına da atıf yaparak, pencerelerin açılış biçiminin benzersiz olmasının mutlak ret sebepleri bakımından dikkate alınacak bir husus olmadığının altını çizer. (Başvuru sahibinin adeta yenilik incelemesi yaparcasına incelediği piyasa örneklerini olası bir patent incelemesi bakımından saklamasını tavsiye ediyor; bu dosya bakımından ise üzülerek çabasına sağlık diyoruz 😊)

Temyiz Kurulu, pencere kelimesinin anlamını sözlükten de araştırmış ve “*kapalı bir alana ışık ve hava girmesine izin veren çoğunlukla camlı bir açıklık*” olduğunu tespit etmiştir. Tescili istenen hareketin teknik bir işlevin sonucu olduğu, bu tanımdan da yola çıkılarak, “*bir pencerenin en azından hava yayılması için açılması gerektiği; akabinde de tekrar kapanması gerektiğini*” vurgulanmıştır.

4 14/09/2010, C-48/09 P, Lego brick, EU:C:2010:516, § 53

Ayrıca Kurul, söz konusu başvurunun bir şekil markası olmadığını, dolayısıyla görseller üzerinden inceleme yapılmaması gerektiğini de belirtir. Başvurulan malların da araç penceresi olması sebebiyle 7(1)(e)'deki koşulların mevcut olduğu tespit edilmiştir.

Temyiz Kurulu'na göre, söz konusu uyuşmazlık başvuru sahibinin hareket sekansının alışılmış olup olmadığı ile ilgili değildir. Zira, tanımlayıcılık veya ayırt edici karakter eksikliğiyle ilgili ret gerekçelerinin incelenmesinden farklı olarak, AB Marka Tüzüğü'nün (EUTMR) 7(1)(e)(ii) maddesi bakımından inceleme yapılırken, hedef tüketici kitlesinin algısı ya da piyasa koşulları değerlendirmeye alınmayacaktır. Bu madde bakımından inceleme yapılırken; ilgili tüketicilerin, bir teknik sonucu elde etmek için zorunlu bir karakteristiği değerlendirebilecek teknik bilgiye sahip oldukları varsayılmaz. Mevcut durumda inceleme yalnızca başvurunun yalnızca olgusal özellikleri dikkate alınarak objektif bir bakış açısıyla yürütülecektir. Bu sebeple aslen, mevcut başvuru, yalnızca bir pencerenin nasıl açılıp kapandığını gösteren bir video dizisinden oluşmaktadır. Ayrıca, başvuru konusu hareket dizisinin, başvuru sahibinin mallarını rakiplerinin mallarından ayırt etmeye yeterli olup olmadığı da mevcut dosyada önemsizdir, zira ayırt edici nitelik ve teknik sonuç birbirinden bağımsız olarak da uygulanması gereken iki bağımsız ilkedir.

Bu kapsamda; **başvurulan hareket dizisi, teknik işlevin gerektirmediği hiçbir unsuru içermemektedir.**

Bu noktada Temyiz Kurulu, başvuru sahibinin siyah destekler konusundaki iddiasını da ayrıca incelemiştir. Başvuru sahibinin hem rengi hem konumu itibarıyla benzersiz olarak tariflediği siyah destekler de aslen pencerelerle bağlantılı olarak tamamen teknik bir işleve sahiptir. Bu destekler, pencereyi sabitlemeye ve güçlendirmeye yarayan bir elementtir. Mevcut başvuruda da siyah destekler pencere kanatlarının öne doğru hareket etmesini sağlar ve bu nedenle pencere açma ve kapama sisteminde açıkça ve tamamen dekoratif veya estetik bir rol oynamaz. Kararda pek çok emsal içtihadı ve ayrıca CP11⁵'deki ilkelere de atıf yapılmıştır.

Özetle kurul, teknik bir işlevi olmayan temel estetik unsurlar olmaksızın söz konusu işaretin tescil edilmesinin piyasada tekel yaratabileceğinin ve rekabeti kısıtlayabileceğinin de altını çizerek başvurunun 7(1)(e)(ii) maddesi bakımından başvurunun reddedilmesini yerinde bulmuştur.

Kurul, Tüzüğün 7(1)(b) maddesi yani ayırt edici karakterden yoksunluk bakımından da inceleme yapmıştır. Bir işaretin ayırt ediciliği, öncelikle başvuru konusu yapılan mal ve hizmete, ikinci olarak ise ilgili mal ve hizmetin ortalama tüketicisinin algısına göre değerlendirilir. Söz konusu başvurunun konusu olan mallar, ortalama tüketiciye değil bilgilendirilmiş tüketiciye hitap etmektedir zira ilgili tüketici kitlesi başvuru konusu araç camlarını satın alırken ortalamanın üzerinde bir dikkat gösterecektir. Tüketici kitlesinin dikkati konusunda başvuru sahibi ile benzer bir değerlendirme yapan Kurul, tüketici kitlesinin uzmanlaşmış ve dikkatli olması durumunda dahi bu işareti bir ticari kaynak göstergesi olarak değil, pencerenin açılma kapanma temsili olarak algılayacağını belirtir. Sonuç olarak başvuru konusu işaretin ayırt edici karakterinin de bulunmadığına karar verilmiş ve temyiz talebi reddedilmiştir. Başvuru sahibi Tüzüğün 7(3) maddesine göre markanın kullanımı sonucunda ayırt edicilik kazandığını da iddia ermediğinden Kurul, bu çerçevede bir inceleme yapmamıştır.

5 Common Communication New Types of Marks: Examination of Formal Requirements and Grounds for Refusal

Özetle belirtmek isterim ki; geleneksel olmayan marka türlerinden hareket markalarının değerlendirilmesinde de geleneksel markalarının değerlendirilmesinde kullanılan standartlardan farklı standartlar uygulanmaması gerektiği bir kez daha tespit edilmiştir. Ayrıca dikkat edilirse, başvuru sahibi verilen ret kararını ortadan kaldıracabilecek tek savunma olan kullanım sonucu ayırt edicilik kazanma iddiasını da öne sürmemiştir. Tescili istenen hareket sekansının teknik bir işlevin sonucu olduğunu göz ardı eden başvuru sahibi, zaten sonuç vermesi mümkün olmayan bir çabaya girerek özgünlük ve orijinallik ispatı yapmaya çalışmıştır. Oysaki yapılan savunma, Tüzükteki inceleme kriterlerine uygun şekilde de düzenlenmemiştir.

***Yazıda kullanılan tüm görseller ilgili karar metninden alıntılanmıştır.*

*Avukat & Marka Vekili, Akarsu IP, mine@akarsu.av.tr

Mustafa Çağatay Akbaş*

AIPPI Türkiye / Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği Üyesi

DÜNYA FİKRİ MÜLKİYET GÖSTERGELERİ 2024

Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü (WIPO) tarafından yayımlanan 2023 yılı göstergeleri oldukça umut verici tabloyu da gözler önüne seriyor. Her yıl olduğu gibi bu yıl da ulusal ofislerden topladığı sınai mülkiyet hakkı başvurularına ilişkin verilerle ayrıntılı ve kırımlı bir rapor hazırlayan WIPO, sınai mülkiyet dünyasının güncel durumu hakkında bizleri aydınlatıyor.

Raporun özet kısmında ilk bakışta göze çarptığı üzere, dünya genelinde patent, faydalı model, endüstriyel tasarım ve ıslahçı hakkı gibi türlere ait başvuruların hepsinde bir artış görülürken marka başlarında ise bir düşüş gözlemlenmektedir. Bu durum da bize gösteriyor ki; her ne kadar marka hakkı başvuru sayısı itibarıyla hala en popüler sınai mülkiyet hakkı olsa da bu veriler diğer sınai mülkiyet haklarına ilişkin olarak dünya genelinde yürütülen farkındalık çalışmaları meyvesini verdiğini düşündürmektedir. Bu yazımızda da bu kırımlara göre her bir hak türüne ilişkin durumu tek tek ele almaya çalışacağız. WIPO'nun 2024 gösterge raporunun İngilizce tam metnine bu bağlantı üzerinden ulaşabilirsiniz: <https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-941-2024-en-world-intellectual-property-indicators-2024.pdf>

Patent Başvuruları

İlk olarak patent haklarına ilişkin durumdan bahsetmek gerekirse WIPO, 2023 yılında dünya genelinde rekor seviyede 3.55 milyon yapıldığını ve bu sayının da patent başvurularının 2022 yılına göre %2.7 arttığını vurguluyor. Bu büyümeye en çok katkı sağlayan ülkelerin başında ise Çin, Güney Kore, Amerika Birleşik Devletleri, Japonya ve Hindistan geliyor. Dünya genelinde 3.5 milyonun üzerinde patent başvurusu yapılmış olması gerçekten de hem sınai mülkiyetin geleceği açısından umut verici hem de teknoloji ve inovasyona yapılan yatırımların karşılık bulması bakımından sevindirici bir durumdur. 1995 yılında bir milyonun altında olan global patent başvuru sayısının günümüzde neredeyse dört kat artmış olması da bunun açık bir işaretidir.

Dünyada genelindeki bölgelere göre patent başvurusu artış kırımlarına bakacak olursak, son on yıldaki en yüksek artış oranın % 7.9 ile Asya'da olduğu bunu % 6.5 ile Latin Amerika ve Karayipler'in takip ettiği görülmektedir. Okyanusya ise % 2.3-lük küçülme ile listenin sonunda gelmektedir.

Patent başvuru sayılarından bağımsız olarak, patent başvurularının buluş konularına bakacak olursak da 2020 ve 2022 yılları arasında en çok bilgisayar teknolojilerine ilişkin konularda patent başvurusu yapıldığı görülmektedir. Bunu elektrik makinaları, ölçme cihazları, medikal teknoloji ve dijital iletişim gibi konular takip etmektedir.

Dünya genelinde patent başvurularındaki artış Türkiye’de de bir karşılık bulmaktadır. WIPO verilerine göre düşük ve orta gelir ülkelerinde arasındaki patent başvurularında en çok artış görülen yirmi ülke arasında Türkiye de yer almaktadır. Bu listede Türkiye’ye İran, Tayland ve Etiyopya gibi ülkeler eşlik etmektedir. Türkiye’nin 2013 ve 2023 yılları arasında patent başvurularındaki artışın 1.8 kat civarında olduğu da raporlanmaktadır. Türkiye’nin dünyadaki trendi yakalayıp patent başvurularına ivme kazandırması oldukça ümit vericidir. Türkiye’de patent başvuru sayılarındaki artışın %8.2 ile medikal teknolojiler alanında olduğu görülmektedir.

Görüldüğü üzere patent başvuruları hem dünya genelinde hem de Türkiye’de önemli ölçüde artmıştır. Gelişen teknolojiler ve yeni buluşlar sayesinde bu sayının gelecekte de artmaya devam edeceğini söylemek yanlış olmayacaktır.

Faydalı Model Başvuruları

Patent haklarından sonra WIPO tarafından ele alınan ikinci hak türü de faydalı modellerdir. 2009 yılında yedi yüz bin civarında olan faydalı model başvuru sayısı günümüzde üç milyona yaklaşmıştır. Ancak son yıllarda faydalı model başvuru artış oranının önemli ölçüde düştüğü ve 2023 yılında 3.9 seviyesinde kaldığı da açıkça görülmektedir.

Göstergelere göre geçtiğimiz yıl Türkiye’de toplamda 3.362 adet faydalı model başvurusu yapılmış ve bunlardan 1.655 adeti tescil edilmiştir. Türkiye faydalı model başvuruları bakımından global anlamda en iyi 20 ülke arasında yer alsa da 2023 yılında TÜRKPATENT nezdinde yapılan faydalı model başvurularında %38.8 oranında düşme kaydedilmiştir.

Bu verilerden anlaşıldığı üzere, patentler kadar olmasa da dünya genelinde faydalı model başvurularında da artış devam etmektedir. Gelecek yıllarda paydaşlarımız hala faydalı model korumasından yararlanmak isteyip istemeyeceği ve gelişen teknolojinin faydalı model başvurularına etkisi de merakla beklenmektedir.

Marka Başvuruları

WIPO tarafından kayda alınan veriler içerisinde en çok başvuru yapılan sınaî mülkiyet hakkı her zaman olduğu gibi bu yıl da markalar olmuştur. 2023 yılında dünya genelinde 11.6 milyon marka başvurusu yapılmıştır. Ancak bu sayıda 2022 yılına nazaran %1.3 oranında bir düşüş söz konusudur. Ancak bu düşüş bir önceki yılın düşüşünden daha azdır. Dolayısıyla önceki yılların başvuru sayısındaki düşüşte etkili olan COVID-19 salgınının etkilerinin önemli ölçüde ortadan kalkmış olduğu gözlemlenmektedir.

En çok marka başvurusu yapan ofisler incelendiğinde ise 7.2 milyon sınıf sayısı ile ilk sırayı Çin'in aldığı görülmektedir. Çin'in arkasından ise çok daha düşük sayı ile takip eden ve 739.395 sınıf sayısı ile Amerika Birleşik Devletleri gelmektedir. WIPO'nun raporunda dikkat çeken hususlardan biri ise marka tescil başvuru sayısında düşüş yaşayan ülkelerin başında Türkiye'nin gelmesidir. Türkiye 2023 yılında önceki yıla göre %17.9 daha az marka başvurusu almıştır. Türkiye'yi bu konuda İran, İsviçre ve Kanada gibi ülkeler takip etmektedir.

Marka başvurularının dünya genelinde bölgesel dağılımı incelendiğinde ise en çok başvurunun %66.7 ile Asya'dan geldiği, bunu %17.2 ile Avrupa ve %7.1 ile Güney Amerika ve Karayipler'in takip ettiği görülmektedir. Bu bölgesel sıralama, her ne kadar oranlar değişmiş olsa da 2013 yılında da aynı şekildedir.

WIPO'nun dikkat çektiği bir başka husus da kendi ülkeleri dışında marka başvurusu yapan hak sahiplerinin en çok Almanya'dan çıktığı yönündedir. Alman hak sahipleri 2023 yılında dünya genelinde toplamda iki milyondan fazla sınıf için marka başvurusu yapmıştır. Bu konuda Almanya'yı Çin ve Amerika Birleşik Devletleri takip etmiştir. Her ne kadar bu durumun sebebi WIPO raporunda açıkça belirtilmese de bunun temel nedeni olarak bu ülkelerin yeni teknolojiler ve girişimlere en çok yatırım yapan ülkelerin başında gelmesi olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Ayrıca, fikri mülkiyet farkındalığı da yatırım yapılan veya ürün satılan yabancı ülkelerde marka başvurusu yapılmasında önemli bir rol oynamaktadır.

Hangi marka sınıflarının en çok başvuru aldığını da inceleyen WIPO, 2023 yılında genel olarak bilimsel araç-gereçler ve ölçüm araçlarını içeren 9. Nice sınıfının %11.4 ile en çok başvuru alan sınıf olduğunu tespit etmiştir. Bunu reklam hizmetlerini içeren 35. sınıf ile bilimsel ve teknolojik hizmetleri içeren 42. sınıf takip etmektedir. Yine arkasından ilaçların bulunduğu 5. sınıf ve kıyafetlerin bulunduğu 25. sınıf gelmektedir. Görüldüğü üzere gelişen teknolojinin bu kadar önemli olduğu bir dönemde bilim ve teknoloji alanındaki mal ve hizmetlere ilişkin markaların korunması her şeyin önüne geçmektedir.

TÜRKPATENT nezdinde yapılan marka başvurularına ilişkin verileri de toplayan WIPO, 2023 yılında Türkiye'de 398.763 marka başvurusu yapıldığı tespit etmiştir. Burada ise bir önceki yıla göre 86.969 adet daha az marka başvurusu yapıldığı vurgulanmıştır. Bu düşüş azımsanamayacak bir sayıdır. Böylesine önemli bir düşüşün sebebinin ne olduğunun ne olduğunu doğru şekilde analiz edilmesi büyük önem teşkil etmektedir.

Endüstriyel Tasarım Başvuruları

WIPO raporunda endüstriyel tasarım başvurularının dünya genelindeki durumunu da incelemiştir. Buna göre, 2023 yılında dünya genelinde 1.19 milyon adet endüstriyel tasarım başvurusu yapılmıştır. Bu sayı bir önceki yıla göre %4 oranında bir artışı ifade etmektedir. Dünya genelindeki tasarım başvurularında başı Çin çekmekte olup Çin'i Avrupa Birliği, Birleşik Krallık, Amerika Birleşik Devletleri ve Güney Kore takip etmektedir.

Veri toplanan ülke ve bölgeler arasında bir önceki yıla göre en büyük artışın görüldüğü ülkeler ise İspanya, Endonezya, İtalya ve Hindistan olmuştur. Bunun tersi yönde, en çok düşüşün gerçekleştiği ülkelerin başında ise Türkiye ve Almanya gelmektedir. Türkiye her ne kadar dünya genelindeki tasarım başvuru sayısı sıralamasında 6. sırada olsa da hem yerel hem de yabancı hak sahiplerinin başvuru sayılarında önceki yıla göre bir düşüş yaşamıştır.

Dünya genelindeki tasarım başvurularının bölgesel kırılımına bakacak olursak ilk sırayı yine %69 ile Asya çekmekte olup Asya'yı %23.5 ile Avrupa ve %4.5 ile Kuzey Amerika takip etmektedir. Hak sahiplerinin kendi ülkeleri dışında yaptığı endüstriyel tasarım başvuruları ise geçen yolan göre %7.4 artmıştır. Yabancı ülkelerde yapılan bu başvuruların hak sahipleri en çok Çin'den gelmekte olup bunları sırasıyla Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İsviçre ve Japonya menşeli hak sahipleri takip etmektedir.

Tasarım başvurularının endüstri sektörlerine göre dağılımını da irdeleyen WIPO, 2023 yılında en çok başvurunun %17.3 ile tekstil ve aksesuar sektöründe yapıldığını belirtmektedir. Bunu sırasıyla %16.9 ile mobilya ve ev eşyaları, %11 ile alet ve makineler, %9.2 ile elektrik ve ışıklandırma, ve %8.8 ile bilgi ve iletişim teknolojileri ve görsel-işitsel sektör takip etmektedir. Bu beş grup toplam başvuru sınıflarının %63-ten fazlasını oluşturmaktadır.

İslahçı Hakkı Başvuruları

WIPO gösterilerinde son olarak ise ıslahçı hakkı başvurularına ilişkin veriler paylaşılmıştır. Buna göre 2023 yılında dünya genelinde 29.070 adet ıslahçı hakkı başvurusu yapılmıştır. Bu sayı ise bir önceki yıla göre %6.6 oranında bir büyümeyi ifade etmektedir. Bu istatistiğe en büyük katkı ise Çin'den gelmiştir. 2023 yılında Çin 16.184 başvuru ile dünya genelindeki ıslahçı hakkı başvurularının %55.7-sini oluşturmaktadır. Bu konuda Çin'i Avrupa Birliği, Amerika Birleşik Devletleri ve Hollanda takip etmektedir.

İslahçı hakkı başvurularının en çok yapıldığı bölgeler incelendiğinde ise başı Avrupa'nın çektiği, Avrupa'yı ise Asya ve Kuzey Amerika'nın takip ettiği görülmektedir. 2023 yılında ıslahçı hakkı başvuru sayısının en çok arttığı bölge ise %62.1 ile Asya ve %23.7 ile Avrupa'dır.

Türkiye ise en çok ıslahçı hakkı başvurusu alan 20 ülke arasında yer almıştır. Türkiye'de 2023 yılında alınan başvuru sayısı toplam 233'tür. Bu anlamda Türkiye'nin Çin ve Hollanda gibi birçok ülkenin çok gerisinde kaldığını söylemek mümkündür.

Sonuç

WIPO göstergelerinden çıkartılması gereken belki de en önemli sonuç fikri ve sınai mülkiyet farkındalığının arttırılmasının ne kadar önemli olduğudur. Gelişen teknolojiler ve girişimler ile fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması oldukça önemli hâle gelmiştir. Bunu hem patent başvuru sayılarındaki artışta görmek mümkündür. Türkiye ise bu anlamda diğer ülkelerin gerisinde kalmaktadır. Özellikle marka ve endüstriyel tasarım başvurularında düşüş hem Türk hak sahiplerinin sınai mülkiyet farkındalığı konusundaki durumlarını hem de yabancı hak sahiplerinin Türkiye'deki sınai mülkiyet korumasına olan inançları konusunda soru işaretlerini akla getirmemektedir. Buna ek olarak Türkiye, ıslahçı haklarının korunması konusunda da başvuru sayısı itibarıyla da bölgedeki diğer ülkelerin çok gerisinde kalmıştır. Tüm bu alanlarda yapılacak yatırımlar ve farkındalık çalışmaları ile Türkiye'de daha etkin bir fikri ve sınai hak koruması temin etmek mümkün olabilecektir.

*Avukat, Esin Attorney Partnership, mustafa.akbas@esin.av.tr

AIPPI TÜRKİYE

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ AIPPI Türkiye Ulusal Grubu

26 Eylül 2008 tarihi itibarıyla tüzel kişilik kazanmış bulunan ve T.C. Kanunlarına göre kurulu bağımsız bir dernek olarak Fikri Mülkiyet Hakları Koruma Derneği, Uluslararası AIPPI Derneği ile işbirliği içerisinde, AIPPI Türkiye Ulusal Grubu misyonunu da üstlenmiş bulunmaktadır.

AIPPI Türkiye Fikri Gündem Ekibi

Alara Naçar Seçkin (alara.nacar@nsn-law.com)

Büşra Bıçakcı (bbicakci@morogluarseven.com)

Deniz Merve Ersoy Pınar (deniz.pinar@gpk-law.com)

Esra Böğürcü Süngerli (esra@juniper-ip.com)

Gülçen Atasever Başcı (gulcen.atasever@ dne-legal.com)

Mine Akarsu (mine@akarsu.av.tr)

Melike Şahin (melike@akarsu.av.tr)

Mustafa Çağatay Akbaş (mustafa.akbas@desin.av.tr)

Sevda Kalyoncu (sevda.kalyoncu@grupofis.com)

Yasemin Özdemir (info@diplunar.com)

Kapak Fotoğrafı

Gülçen Atasever Başcı

Tasarım ve Uygulama

Feyza Çanaklı feyzalal@gmail.com

Fikri Gündem’de yayımlanan yazılar AIPPI Uluslararası ve/veya AIPPI Türkiye adına bağlayıcı olmamakla birlikte yazılar AIPPI Uluslararası ve/veya AIPPI Türkiye’nin resmi görüşü olarak nitelendirilemez. Yazılar yazarların kişisel görüşünü yansıtmakta olup, yazılara ilişkin her türlü sorumluluk tümüyle yazara aittir.

Önümüzdeki sayılarda Bülten çalışmamıza katkıda bulunmak isteyen üyelerimizin fikrigundem@aippiturkiye.org mail adresi üzerinden iletişime geçmeleri rica olunur.

FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI KORUMA DERNEĞİ AIPPI Türkiye Ulusal Grubu

Altıntepe Mah. İstasyon Yolu Sk. No:3/1-130 Maltepe, İstanbul

www.aippiturkiye.org

twitter.com/aippiturkiye

instagram.com/aippiturkiye

linkedin.com/aippiturkiye